

Rolnictwo w województwie świętokrzyskim w latach 2020-2023

Agriculture in Świętokrzyskie Voivodship in the years 2020-2023

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Kielcach. Świętokrzyski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Kielce. Świętokrzyskie Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Ewy Tomczyk

Zespół autorski

Editorial team

Rafał Młynik

Prace redakcyjne

Editorial work

Iwona Boksa-Nowak, Aneta Królik

Tłumaczenie

Translation

Rafał Młynik

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Aneta Łyżwa

Publikacja dostępna na:

Publication available on website:

<http://kielce.stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła.

When publishing Statistical Office data please indicate the source.

Przedmowa

Publikacja „Rolnictwo w województwie świętokrzyskim w latach 2020-2023” jest kolejną edycją opracowania z zakresu rolnictwa, wydanego przez Urząd Statystyczny w Kielcach.

Przedstawione dane uzyskano na podstawie zbiorczych wyników sprawozdawczości oraz badań reprezentacyjnych. Wykorzystano także szacunki prowadzone przez rzeczoznawców terenowych i dane ze źródeł administracyjnych.

Opracowanie zawiera charakterystykę produkcji głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych oraz wyniki badań dotyczących pogłowia zwierząt gospodarskich i skupu produktów rolnych. W celu zobrazowania zmian w rolnictwie, dane z 2023 r. przedstawiono w porównaniu z wynikami z roku poprzedniego i 2020. Analizę uzupełniają dane zawarte w aneksie tabelarycznym, dostępnym na stronie internetowej Urzędu.

Przekazując Państwu niniejszą publikację, wyrażam nadzieję, że zawarte w niej informacje okażą się pomocne przy ocenie aktualnego stanu rolnictwa w województwie świętokrzyskim. Wszelkie Państwa uwagi i sugestie dotyczące tematyki wydawnictwa będą cenną wskazówką przy pracach nad kolejnymi edycjami opracowań. Serdecznie dziękuję respondentom za przekazywanie danych, które stanowią podstawę do opracowania informacji statystycznych z zakresu rolnictwa w naszym regionie.

p.o. Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Kielcach

Ewa Tomczyk

Kielce, lipiec 2024 r.

Preface

The publication "Agriculture in the Świętokrzyskie Voivodeship in the years 2020-2023" is the next edition of the agricultural statistics report issued by the Statistical Office in Kielce. The presented data were obtained based on aggregated reporting results and representative surveys. Estimates conducted by field experts and data from administrative sources were also used.

The report includes the characteristics of the production of major agricultural and horticultural crops, as well as the results of studies on livestock numbers and the purchase of agricultural products. To illustrate changes in agriculture, the data from 2023 are compared with the results from the previous year and 2020. The analysis is supplemented by data contained in the tabular annex, available on the Office's website.

By presenting this publication, I hope the information contained within will be helpful in assessing the current state of agriculture in the Świętokrzyskie Voivodeship. Any comments and suggestions regarding the publication's content will be valuable guidance for future editions. I sincerely thank the respondents for providing the data that form the basis for compiling statistical information on agriculture in our region.

Acting Director
of the Statistical Office
in Kielce

Ewa Tomczyk

Kielce, July 2024

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand
mln	milion million
zł PLN	złoty złoty
szt. pcs.	sztuka pieces
kg	kilogram kilogram
dt	decytona deciton
t	tona tonne
mm	milimetr milimetre
ha	hektar hectare
l	litr litre
r.	rok year
p.proc. pp	punkt procentowy percentage point
°C	stopień Celsjusza centigrade
np. e.g.	na przykład for example
tj. i.e.	to jest that is
itp. etc.	i tym podobne and the like

Spis treści

Contents

	Strona Page
Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych	5
Symbols	5
Ważniejsze skróty	5
Major abbreviations	5
Spis tablic	7
List of tables	7
Spis wykresów	8
List of charts	8
Synteza	10
Executive summary	11
Rozdział 1. Produkcja roślinna	12
Chapter 1. Crop output	12
1.1. Warunki agrometeorologiczne	12
1.1. Agrometeorological conditions	12
1.2. Produkcja głównych ziemiopłodów rolnych	13
1.2. Production of main crops	13
1.2.1. Zboża	13
1.2.1. Cereal	13
1.2.2. Strączkowe jadalne	19
1.2.2. Edible pulses	19
1.2.3. Rośliny oleiste	19
1.2.3. Oilseeds	19
1.2.4. Ziemniaki	20
1.2.4. Potatoes	20
1.2.5. Buraki cukrowe	21
1.2.5. Sugar beets	21
1.3. Produkcja roślin pastewnych	22
1.3. Feed plants production	22
1.3.1. Ogólna powierzchnia paszowa	22
1.3.1. Total feed plants area	22
1.3.2. Produkcja pasz z upraw polowych	23
1.3.2. Production of feed from field crops	23
1.3.3. Produkcja z trwałych użytków zielonych	24
1.3.3. Production from permanent green land	24
1.4. Produkcja upraw ogrodniczych	25
1.4. Horticultural crops output	25
1.4.1. Warzywa gruntowe	25
1.4.1. Ground vegetables	25
1.4.2. Sadownictwo	28
1.4.2. Fruit farming	28

	Strona Page
Rozdział 2. Produkcja zwierzęca	31
Chapter 2. Animal output	31
2.1. Bydło	31
2.1. Cattle	31
2.2. Trzoda chlewna	32
2.2. Pigs	32
2.3. Owce	34
2.3. Sheep	34
2.4. Drób	34
2.4. Poultry	34
Rozdział 3. Skup i ceny produktów rolnych	35
Chapter 3. Procurement and prices of agricultural products	35
3.1. Produkty roślinne	35
3.1. Crop products	35
3.2. Produkty pochodzenia zwierzęcego	37
3.2. Animal products	37
3.3. Ceny targowiskowe	38
3.3. Marketplace prices	38
Uwagi metodologiczne	40
Methodological notes	42

Spis tablic

List of tables

	Strona Page
Tablica 1. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory zbóż	14
Table 1. Sown area, yields and production of cereals	14
Tablica 2. Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi	15
Table 2. Sown area of basic cereals with cereal mixtures	15
Tablica 3. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi	17
Table 3. Yields of basic cereals with cereal mixtures	17
Tablica 4. Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi	18
Table 4. Production of basic cereals with cereal mixtures	18
Tablica 5. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory strączkowych jadalnych	19
Table 5. Sown area, yields and production of edible pulses	19
Tablica 6. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory roślin oleistych	20
Table 6. Sown area, yields and production of oilseeds	20
Tablica 7. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory ziemniaków	21
Table 7. Sown area, yields and production of potatoes	21
Tablica 8. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory buraków cukrowych	22
Table 8. Sown area, yields and production of sugar beets	22

	Strona Page
Tablica 9. Powierzchnia paszowa	22
Table 9. Area of feed plants	22
Tablica 10. Powierzchnia i zbiory roślin pastewnych na paszę	23
Table 10. Area and production of feed plants	23
Tablica 11. Powierzchnia, plony i zbiory z łąk trwałych według pokosów	25
Table 11. Area, yields and production of permanent meadows by crops	25
Tablica 12. Plony i zbiory warzyw gruntowych	27
Table 12. Yields and production of ground vegetables	27
Tablica 13. Pogłowie bydła w 2023 r.	32
Table 13. Cattle population in 2023	32
Tablica 14. Pogłowie trzody chlewnej w 2023 r.	33
Table 14. Pig population in 2023	33
Tablica 15. Wartość skupu produktów rolnych	35
Table 15. Value of procurement of agricultural products	35

Spis wykresów

List of charts

	Strona Page
Wykres 1. Średnie miesięczne temperatury powietrza na stacji meteorologicznej w Kielcach	12
Chart 1. Average monthly air temperatures in meteorological station in Kielce	12
Wykres 2. Miesięczne sumy opadów atmosferycznych na stacji meteorologicznej w Kielcach.	13
Chart 2. Monthly atmospheric precipitation in meteorological station in Kielce.	13
Wykres 3. Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi.	15
Chart 3. Sown area of basic cereals with cereal mixtures.	15
Wykres 4. Struktura powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi	16
Chart 4. Structure of the sown area of basic cereals with cereal mixtures	16
Wykres 5. Powierzchnia zasiewów i plony ziemniaków.	21
Chart 5. Sown area and yields of potatoes.	21
Wykres 6. Udział zbiorów z poszczególnych pokosów w ogólnej produkcji siana z łąk trwałych	24
Chart 6. Share of production of individual crops in total production of hay for permanent meadows	24
Wykres 7. Struktura powierzchni uprawy warzyw gruntowych.	26
Chart 7. Structure of crop area of ground vegetables	26
Wykres 8. Struktura zbiorów owoców z drzew owocowych w sadach	28
Chart 8. Structure of production of fruit trees in orchards	28
Wykres 9. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych.	30
Chart 9. Structure of production of fruit bushes and berry plantations.	30
Wykres 10. Struktura pogłowia bydła	31
Chart 10. Structure of cattle population	31
Wykres 11. Struktura pogłowia trzody chlewnej	33
Chart 11. Structure of pig population	33
Wykres 12. Zmiany cen skupu ważniejszych produktów rolnych pochodzenia roślinnego w 2023 r.	36
Chart 12. Changes of procurement prices of major agricultural products of crops in 2023	36

	Strona Page
Wykres 13. Struktura skupu żywca rzeźnego	37
Chart 13. Structure of procurement of animals for slaughter	37
Wykres 14. Zmiany cen skupu ważniejszych produktów rolnych pochodzenia zwierzęcego w 2023 r.	38
Chart 14. Changes of procurement prices of major agricultural products of animal in 2023	38
Wykres 15. Zmiany cen targowiskowych ważniejszych produktów rolnych w 2023 r.	39
Chart 15. Changes of marketplace prices of major agricultural products in 2023	39

Synteza

- Powierzchnia zasiewów wyniosła 345,9 tys. ha i była większa o 0,9% w stosunku do 2022 r. Największy udział w powierzchni zasiewów miały zboża (67,4%). Pod zasiewy zbóż ogółem przeznaczono 233,2 tys. ha (o 0,1% więcej niż w 2022 r.).
- Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oszacowano na 852,3 tys. ton tj. o 3,7% więcej niż w roku poprzednim.
- Zbiory rzepaku i rzepiku kształtowały się na poziomie 95,3 tys. ton, tj. o 17,0% więcej od zbiorów uzyskanych w 2022 r.
- Zbiory ziemniaków wyniosły 257,2 tys. ton i były o 7,4% mniejsze niż w 2022 r.
- Zbiory buraków cukrowych określono na poziomie 225,2 tys. ton, tj. o 83,2% wyższym niż rok wcześniej.
- Łącznie zebrano 215,0 tys. ton warzyw gruntowych, tj. o 6,5% mniej niż przed rokiem.
- W 2023 r. produkcja owoców z drzew w sadach została oszacowana na 659,9 tys. ton, tj. o 2,1% mniej niż w roku poprzednim.
- Łączne zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach w 2023 r. wyniosły 27,7 tys. ton i były o 1,5% większe w stosunku do 2022 r.
- W czerwcu 2023 r. pogłowie bydła wyniosło 138,4 tys. sztuk i było mniejsze o 6,6 tys. sztuk (o 4,6%) od stanu notowanego w analogicznym miesiącu 2022 r.
- Pogłowie trzody chlewnej wyniosło 139,3 tys. sztuk, w tym stada loch na chów 13,3 tys. sztuk. Liczebność stada trzody chlebnej zwiększyła się w stosunku do czerwca 2022 r. o 0,5%, a loch na chów było o 4,8% mniej.
- Pogłowie owiec w czerwcu 2023 r. wyniosło 6,5 tys. sztuk i zmniejszyło się w porównaniu ze stanem notowanym przed rokiem o 2,4%. Maciorki stanowiły 46,2% stada owiec, tj. o 0,6 p.proc. mniej niż przed rokiem.
- Pogłowie drobiu wyniosło 5431,1 tys. sztuk, w tym 95,3% stanowił drób kurzy. W skali roku odnotowano spadek populacji drobiu o 24,8%.
- Od producentów z województwa świętokrzyskiego skupiono w 2023 r. produkty rolne o łącznej wartości 1806,4 mln zł. Wartość skupu była o 1,6% większa niż w roku poprzednim.
- W skupie w odniesieniu do 2022 r. wzrosły ceny ziemniaków i żywca wieprzowego. W tym samym okresie spadły ceny: pszenicy, buraków cukrowych, rzepaku i rzepik, mleka, żywca wołowego i drobiowego.
- W 2023 r. w porównaniu z 2022 r. na targowiskach zmniejszyły się ceny większości analizowanych produktów rolnych (oprócz ziemniaków jadalnych bez wczesnych).

Executive summary

- Sown area amounted to 345.9 thousand ha and was 0.9% higher in comparison to 2022. The highest share of sown area was covered by cereals (67,4%). For sowing of total cereals 233.2 thousand ha was allocated (0.1% more than in 2022).
- The production of basic cereals with cereal mixtures was estimated at 852.3 thousand tonnes, i.e. 3.7% more than the production obtained in 2022.
- The production of rape and turnip rape was at the 95.3 thousand tonnes level, i.e. 17.0% more than the production obtained in 2022.
- The production of potatoes amounted to 257.2 thousand tonnes and was 7.4% smaller compared to 2022.
- The production of sugar beets was at 225.2 thousand tonnes level, i.e. 83.2% more than the year before.
- 215.0 thousand tonnes of ground vegetables was collected altogether, i.e. 6.5% less than the year before.
- In 2023 fruit production from trees in orchards was estimated at 659.9 thousand tonnes, i.e. 2.1% less than in the previous year.
- Total production of fruit from fruit bushes and berry plantations in orchards in 2023 amounted to 27.7 thousand tonnes and was 1.5% higher in comparison to 2022.
- In June 2023 the herd of cattle amounted to 138.4 thousand heads and was lower by 6.6 thousand heads (by 4.6%) than the one noted in the corresponding month of 2022.
- Pig population amounted to 139.3 thousand heads, including 13.3 thousand sows. The level of the pig herd increased by 0.5% in comparison to June 2022, and there were 4.8% less sows for breeding.
- Sheep population in June 2023 was 6.5 thousand heads and decreased by 2.4% in comparison to the previous year. Ewes constituted 46.2% of the sheep herd, i.e. 0.6 percentage points less than a year ago.
- Poultry population amounted to 5431.1 thousand heads, of which 95.3% accounted for hens. Over the year, the poultry population decreased by 24.8%.
- In 2023 the agricultural products with the total value of 1806.4 million PLN were purchased from producers in the procurement process in świętokrzyskie voivodship. Procurement value was 1.6% higher than in the previous year.
- In procurement in relation to 2022 grew the prices of potatoes and pigs for slaughter. In the same period decreased the prices of: wheat, sugar beets, rape and turnip rape, milk, cattle for slaughter and poultry.
- In 2023 in comparison to 2022 the prices of majority of analyzed agricultural products (except for edible potatoes excluding early kinds) on marketplaces decreased.

Rozdział 1. Produkcja roślinna

Chapter 1. Crop output

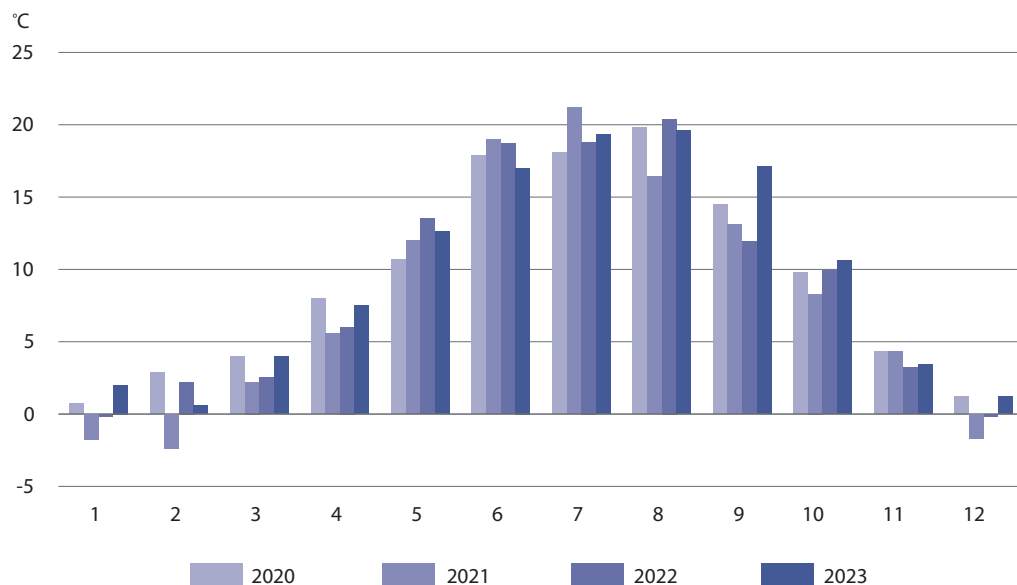
1.1. Warunki agrometeorologiczne

1.1. Agrometeorological conditions

Czynniki klimatyczne mają duży wpływ na produkcję roślinną. Szczególnie ważna jest temperatura i opady atmosferyczne, od których zależy długość okresu wegetacyjnego, a więc i zbiory roślin.

Średnia roczna temperatura na stacji meteorologicznej w Kielcach w 2023 r. wyniosła 9,6°C i była wyższa niż w 2022 r. o 0,7°C oraz 0,3°C niż w 2020 r. Od maja do października średnie temperatury przekraczały 10,0°C. W całym roku średnia temperatura nie spadła poniżej 0,0°C. W miesiącach styczeń–marzec, czerwiec–grudzień temperatura była wyższa niż norma z lat 1991–2020. Sprzyjało to rozwojowi roślin.

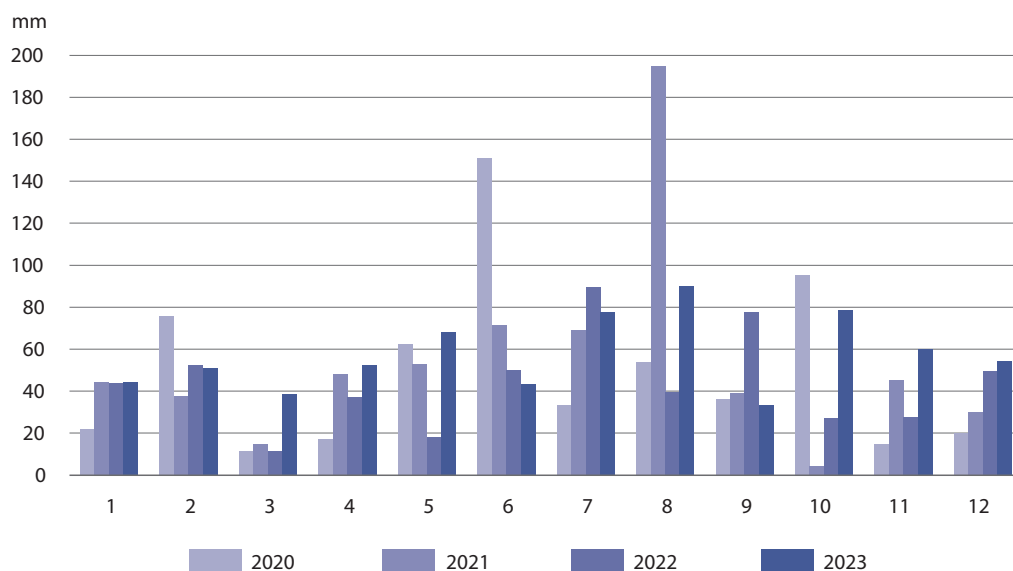
Wykres 1. Średnie miesięczne temperatury powietrza na stacji meteorologicznej w Kielcach
Chart 1. Average monthly air temperatures in meteorological station in Kielce

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Roczna suma opadów atmosferycznych na stacji meteorologicznej w Kielcach w 2023 r. wyniosła 691 mm i była wyższa niż w trzech poprzednich latach. W 2023 r. najmniej opadów zanotowano we wrześniu 33,2 mm (60% normy z lat 1991-2020), a najwięcej w sierpniu 90,1 mm (133%) i październiku 78,4 mm (173% normy wieloletniej). W większości miesięcy opady były powyżej normy z badanego, wieloletniego okresu, co spowodowało, że 2023 r. był określany jako mokry.

Wykres 2. Miesięczne sumy opadów atmosferycznych na stacji meteorologicznej w Kielcach
 Chart 2. Monthly atmospheric precipitation in meteorological station in Kielce

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
 Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

1.2. Produkcja głównych ziemiopłodów rolnych

1.2. Production of main crops

W 2023 r. ogólna powierzchnia zasiewów w województwie świętokrzyskim wyniosła 345,9 tys. ha i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 3,1 tys. ha (o 0,9%). W strukturze zasiewów przeważały zboża, które stanowiły 67,4% ogólnej powierzchni zasiewów. Udział zbóż w strukturze zasiewów zmniejszył się o 0,6 p.proc. w porównaniu z 2022 r. i o 5,8 p.proc. w stosunku do 2020 r.

1.2.1. Zboża

1.2.1. Cereal

Według wynikowego szacunku powierzchnia uprawy **zbóż ogółem** w 2023 r. wyniosła 233,2 tys. ha i była o 0,1% większa w porównaniu z rokiem poprzednim i o 3,2% mniejsza w stosunku do 2020 r.

Zboża, jeżeli nie zaznaczono inaczej, to:

- zboża podstawowe: pszenica, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto;
- mieszanki zbożowe na ziarno;
- kukurydza na ziarno, gryka, proso i pozostałe zbożowe.

Tablica 1. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory zbóż
Table 1. Sown area, yields and production of cereals

Wyszczególnienie Specification	2020	2021	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2022=100
Ogółem Total					
Powierzchnia w ha Area in ha	241024	235901	233073	233227	100,1
Plony z 1 ha w dt Yields in dt	34,0	35,3	41,5	43,6	105,1
Zbiory w t Production in tonnes	812360	832538	968103	1016145	105,0
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals with cereal mixtures					
Powierzchnia w ha Area in ha	221509	214735	205632	203367	98,9
Plony z 1 ha w dt Yields in dt	33,3	34,6	40,0	41,9	104,8
Zbiory w t Production in tonnes	732577	742310	821552	852308	103,7

Łączna powierzchnia zasiewów **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** określona na podstawie wynikowego szacunku w 2023 r. wyniosła 203,4 tys. ha i w porównaniu z 2022 r. była niższa o 1,1%, a w stosunku do 2020 r. o 8,2%. Zwiększyła się w porównaniu z 2022 r. powierzchnia zasiewów:

- żyta do 9,9 tys. ha, tj. o 17,1%,
- owsa do 14,9 tys. ha, tj. o 9,9%,
- pszenżyta ogółem do 48,1 tys. ha, tj. o 5,3%, w tym pszenżyta jarego o 4,9% mniej, a pszenżyta ozimego o 5,8% więcej,
- kukurydzy na ziarno do 20,0 tys. ha, tj. o 11,8%,
- gryki do 2,3 tys. ha, tj. o 12,0%,
- prosa do 7,4 tys. ha, tj. o 0,7%,
- pozostałych zbożowych do 0,1 tys. ha, tj. o 13,5%.

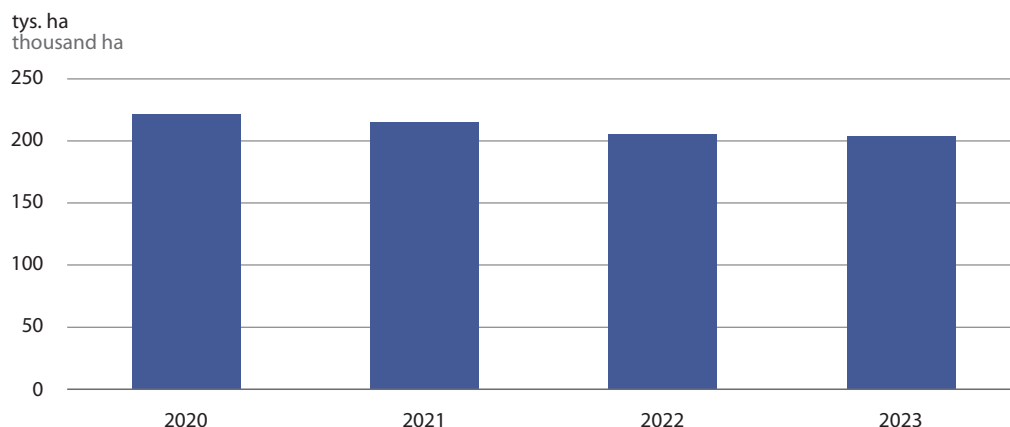
Zmniejszeniu natomiast uległa powierzchnia:

- pszenicy ogółem do 95,9 tys. ha, tj. o 2,4%, w tym pszenicy jarej o 28,4% mniej oraz pszenicy ozimej o 0,2% więcej,
- jęczmienia ogółem do 27,0 tys. ha, tj. o 1,8%, w tym jęczmienia jarego o 23,2% mniej, a jęczmienia ozimego o 31,0% więcej,
- mieszanek zbożowych ogółem do 7,7 tys. ha, tj. o 20,3%, w tym mieszanek zbożowych jarych o 21,2% oraz mieszanek zbożowych ozimych o 16,4%.

Wykres 3. Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi

Stan w czerwcu

Chart 3. Sown area of basic cereals with cereal mixtures
As of June

W uprawie zbóż ogółem przeważały **zboża ozime**, na które przeznaczono 156,4 tys. ha, tj. 76,9% powierzchni upraw wszystkich zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. W porównaniu z rokiem 2022 powierzchnia zasiewów zbóż ozimych zwiększyła się o 6,0 tys. ha (o 4,0%), a w porównaniu z 2020 r. zmniejszyła się o 3,4 tys. ha (o 2,1%).

Powierzchnia zasiewów **zbóż jarych** w 2023 r. wyniosła 46,9 tys. ha i stanowiła 23,1% zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. W porównaniu z 2022 r. była mniejsza o 8,3 tys. ha (o 15,0%), a w stosunku do 2020 r. zmniejszyła się o 14,8 tys. ha (o 23,9%).

Powierzchnia uprawy zbóż intensywnych (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) wyniosła w 2023 r. 171,0 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim i 2020 r. zmniejszyła się o 3,1 tys. ha (o 1,8%) i o 9,0 tys. ha (o 5,0%).

Powierzchnia uprawy zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) ukształtowała się na poziomie 32,4 tys. ha i w porównaniu z zasiewami w 2022 r. zwiększyła się o 0,8 tys. ha, tj. o 2,6%, zaś w stosunku do 2020 r. zmniejszyła się o 9,1 tys. ha (o 22,0%).

W strukturze zasiewów dominowała pszenica, która w 2023 r. zajmowała 47,2% ogólnej powierzchni zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. W porównaniu z 2022 r. jej udział zmniejszył się o 0,6 p.proc., a w stosunku do 2020 r. zwiększył się o 5,4 p.proc.

Tablica 2. Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi

Stan w czerwcu

Table 2. Sown area of basic cereals with cereal mixtures
As of June

Wyszczególnienie Specification	2020	2021	2022	2023
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi Basic cereals with cereal mixtures	221509	214735	205632	203367
Pszenica ozima Winter wheat	86474	82095	89502	89650
Pszenica jara Spring wheat	6007	7580	8723	6244
Żyto Rye	11599	9150	8423	9866
Jęczmień ozimy Winter barley	5423	6250	7072	9261

Tablica 2. Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi (dok.)

Stan w czerwcu

Table 2. Sown area of basic cereals with cereal mixtures (cont.)

As of June

Wyszczególnienie Specification	2020	2021	2022	2023
Jęczmień jary Spring barley	28109	28175	23102	17737
Owies Oats	13471	15350	13526	14870
Pszenżyto ozime Winter triticale	51565	45760	43610	46120
Pszenżyto jare Spring triticale	2367	2260	2038	1938
Mieszanki zbożowe ozime Winter cereal mixtures	5046	5155	1826	1527
Mieszanki zbożowe jare Spring cereal mixtures	11449	12960	7810	6155

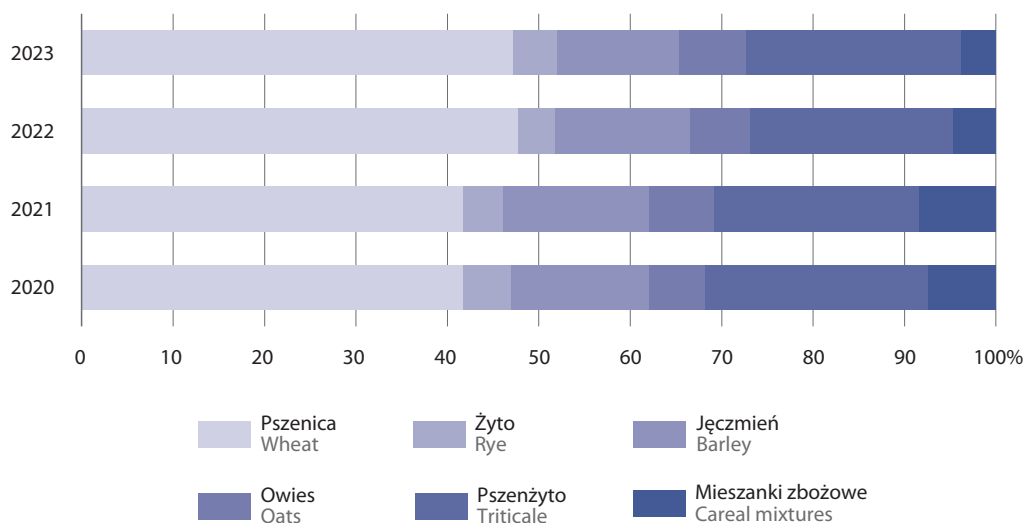
W 2023 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, w strukturze zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi odnotowano wzrost udziału: pszenżyta (o 1,4 p.proc.), żyta (o 0,8 p.proc.) i owsa (o 0,7 p.proc.), natomiast spadek dotyczył jęczmienia (o 1,4 p.proc.), mieszanek zbożowych (o 0,9 p.proc.) i pszenicy (o 0,6 p.proc.).

Wykres 4. Struktura powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi

Stan w czerwcu

Chart 4. Structure of the sown area of basic cereals with cereal mixtures

As of June

Plony zbóż ogółem oszacowano w 2023 r. na poziomie 43,6 dt/ha, czyli wyższym o 5,1% od uzyskanych rok wcześniej i o 28,2% niż w 2020 r.

Tablica 3. **Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi**
Table 3. Yields of basic cereals with cereal mixtures

Wyszczególnienie Specification	2020	2021	2022	2023	
	z 1 ha w dt per ha in dt				2022=100
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi Basic cereals with cereal mixtures	33,3	34,6	40,0	41,9	104,8
Pszenica ozima Winter wheat	37,9	38,7	43,4	46,6	107,4
Pszenica jara Spring wheat	30,1	32,3	35,2	34,8	98,9
Żyto Rye	26,5	27,2	30,5	33,4	109,5
Jęczmień ozimy Winter barley	36,0	36,9	42,0	45,4	108,1
Jęczmień jary Spring barley	31,2	31,9	37,2	38,0	102,2
Owies Oats	25,9	26,9	31,0	32,0	103,2
Pszenżyto ozime Winter triticale	32,4	34,9	41,2	41,6	101,0
Pszenżyto jare Spring triticale	26,7	31,7	32,1	32,9	102,5
Mieszanki zbożowe ozime Winter cereal mixtures	30,9	32,1	36,3	36,5	100,6
Mieszanki zbożowe jare Spring cereal mixtures	27,5	29,0	33,2	31,8	95,8

W porównaniu z 2022 r. odnotowano wzrost plonowania większości gatunków zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi (oprócz pszenicy jarej i mieszanek zbożowych jarych), a w odniesieniu do 2020 r. zanotowano wzrost wydajności z 1 ha wszystkich analizowanych gatunków zbóż.

Plony zbóż ozimych w 2023 r. wyniosły 44,1 dt/ha i były wyższe o 2,2 dt/ha (o 5,3%) niż w 2022 r. i o 9,4 dt/ha (o 27,0%) niż trzy lata wcześniej. Porównując plony poszczególnych gatunków zbóż ozimych z plonami uzyskanymi w roku poprzednim największy wzrost odnotowano w plonowaniu żyta (o 9,5%) oraz pszenicy ozimej (o 7,4%).

Plony zbóż jarych wyniosły 34,7 dt/ha i były wyższe o 0,1 dt/ha (o 0,3%) od uzyskanych w roku poprzednim i o 5,8 dt/ha (o 20,1%) niż w 2020 r. Największy wzrost odnotowano w plonowaniu owsa (o 3,2%) i pszenżyta jarego (o 2,5%).

Zbiory zbóż ogółem w 2023 r. w województwie świętokrzyskim wyniosły 1016,1 tys. ton i były wyższe w odniesieniu do 2022 r. o 48,0 tys. ton (o 5,0%) i o 155,7 tys. ton (o 25,1%) niż w 2020 r. Zwiększenie produkcji zbóż było wynikiem lepszego plonowania większości gatunków zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi.

W 2023 r. zebrano 852,3 tys. ton **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi**, tj. o 30,8 tys. ton (o 3,7%) więcej niż w 2022 r. i o 119,7 tys. ton (o 16,3%) więcej niż trzy lata wcześniej.

Zbiory zbóż intensywne (pszenicy, jęczmienia, pszenżyta) wyniosły 746,7 tys. ton i były wyższe o 25,3 tys. ton (o 3,5%) od zbiorów roku poprzedniego i o 126,5 tys. ton (o 20,4%) od zbiorów trzy lata wcześniej. Udział zbiorów zbóż intensywnych w ogólnej produkcji zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 87,6% i w porównaniu z 2022 r. zmniejszył się o 0,2 p.proc., a w stosunku do 2020 r. zwiększył się o 2,9 p.proc.

Tablica 4. Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi
Table 4. Production of basic cereals with cereal mixtures

Wyszczególnienie Specification	2020	2021	2022	2023	
	w tonach in tonnes				2022=100
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi Basic cereals with cereal mixtures	732578	742310	821552	852308	103,7
Pszenica ozima Winter wheat	321720	317708	388767	417440	107,4
Pszenica jara Spring wheat	18075	24483	30712	21758	70,8
Żyto Rye	30597	24888	25698	32904	128,0
Jęczmień ozimy Winter barley	19502	23063	29736	42007	141,3
Jęczmień jary Spring barley	87454	89878	85940	67402	78,4
Owies Oats	34745	41292	41929	47530	113,4
Pszenżyto ozime Winter triticale	167097	159702	179673	191707	106,7
Pszenżyto jare Spring triticale	6320	7164	6533	6382	97,7
Mieszanki zbożowe ozime Winter cereal mixtures	15583	16548	6634	5578	84,1
Mieszanki zbożowe jare Spring cereal mixtures	31484	37584	25930	19600	75,6

W analizowanym roku produkcja ziarna zbóż ozimych (łącznie z mieszankami) osiągnęła 689,6 tys. ton i była o 59,1 tys. ton (o 9,4%) wyższa od uzyskanej w roku 2022 i o 135,1 tys. ton (o 24,4%) wyższa niż trzy lata wcześniej. Zbiory większości gatunków zbóż ozimych (oprócz mieszanek zbożowych) zwiększyły się w stosunku do zanotowanych przed rokiem. Więcej niż w 2022 r. zebrano: pszenicy – o 28,7 tys. ton (o 7,4%), żyta – o 7,2 tys. ton (o 28,0%), jęczmienia – o 12,3 tys. ton (o 41,3%) i pszenżyta – o 12,0 tys. ton (o 6,7%), natomiast mniej – mieszanek zbożowych – o 1,1 tys. ton (o 15,9%).

Zbiory zbóż jarych (łącznie z mieszankami) w 2023 r. wyniosły 162,7 tys. ton, co oznacza spadek o 28,4 tys. ton (o 14,9%) w stosunku do roku poprzedniego i o 15,4 tys. ton (o 8,7%) w porównaniu z 2020 r. Produkcja pszenicy zmniejszyła się – o 9,0 tys. ton (o 29,2%), jęczmienia – o 18,5 tys. ton (o 21,6%), pszenżyta – o 0,2 tys. ton (o 2,3%) oraz mieszanek zbożowych – o 6,3 tys. ton (o 24,4%). W tym samym okresie więcej zebrano owsa – o 5,6 tys. ton (o 13,4%).

W 2023 r. kukurydzę na ziarno zasiano na powierzchni 20,0 tys. ha, czyli o 11,8% większej niż w roku poprzednim i o 98,1% niż w 2020 r. Plony kukurydzy oceniono na poziomie 70,2 dt/ha, czyli wyższym o 1,6% od uzyskanych w 2022 r. i o 19,8% niż w 2020 r. Zbiory wyniosły 140,6 tys. ton i były wyższe o 13,5% od uzyskanych przed rokiem i o 136,6% niż w 2020 r.

1.2.2. Strączkowe jadalne

1.2.2. Edible pulses

Strączkowe konsumpcyjne to: groch, fasola, bób oraz inne strączkowe jadalne uprawiane na ziarno (np. ciecierzycy). Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do powierzchni warzyw gruntowych.

W 2023 r. rośliny strączkowe jadalne uprawiano na 6,4 tys. ha, czyli na powierzchni większej o 7,1% niż w roku poprzednim i o 27,2% niż w 2020 r. W strukturze zasiewów strączkowych jadalnych 81,0% stanowił groch, 7,8% - fasola, 0,1% - bób i 11,0% - inne strączkowe jadalne.

Produkcja strączkowych jadalnych w omawianym roku wyniosła 18,9 tys. ton i była wyższa o 21,8% niż przed rokiem i o 84,6% niż w 2020 r. Na wzrost zbiorów wpłynęło zwiększenie wydajności z 1 ha oraz powierzchni uprawy.

Tablica 5. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory strączkowych jadalnych

Table 5. Sown area, yields and production of edible pulses

Wyszczególnienie Specification	2020	2021	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2022=100
Powierzchnia w ha Area in ha	5045	7105	5994	6417	107,1
Plony z 1 ha w dt Yields in dt	21,4	22,9	25,9	29,4	113,5
Zbiory w t Production in tonnes	10225	16238	15496	18875	121,8

1.2.3. Rośliny oleiste

1.2.3. Oilseeds

Do **roślin oleistych** zalicza się: rzepak i rzepik, słonecznik na ziarno, len oleisty, soję oleistą i inne oleiste (w tym mak, gorczycę, dynię oleistą, lniankę, lnicy, rzepę oleistą, katroń, rzodkiew oleistą, modrak abisyński i konopie oleiste) - na zbiór ziarna.

Powierzchnia uprawy roślin oleistych w 2023 r. wyniosła 32,3 tys. ha i ich areal zwiększył się o 13,3% w odniesieniu do zanotowanego w 2022 r. i o 58,5% w stosunku do 2020 r.

Tablica 6. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory roślin oleistych
Table 6. Sown area, yields and production of oilseeds

Wyszczególnienie Specification	2020	2021	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2022=100
Ogółem Total					
Powierzchnia w ha Area in ha	20359	25500	28492	32277	113,3
Plony z 1 ha w dt Yields in dt	26,3	27,5	30,8	31,7	102,9
Zbiory w t Production in tonnes	53673	70161	87654	102282	116,7
w tym rzepak i rzepik of which rape and turnip rape					
Powierzchnia w ha Area in ha	18571	22250	25617	29015	113,3
Plony z 1 ha w dt Yields in dt	27,4	29,0	31,8	32,8	103,1
Zbiory w t Production in tonnes	50842	64633	81423	95256	117,0

W uprawie roślin oleistych dominował rzepak i rzepik, który zajmował 89,9% powierzchni uprawy tej grupy roślin, tyle samo co w 2022 r. i 91,2% w 2020 r. Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2023 r. wyniosła 29,0 tys. ha, z tego 28,4 tys. ha zajmowała powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku ozimego, a 0,6 tys. ha – jarego. Areał uprawy rzepaku i rzepiku w 2023 r., w porównaniu z 2022 r., był o 3,4 tys. ha, tj. o 13,3% większy, a w stosunku do 2020 r. wzrósł o 10,4 tys. ha (o 56,2%).

Plony rzepaku i rzepiku w 2023 r. wyniosły 32,8 dt/ha i były wyższe o 1,0 dt/ha (o 3,1%) od uzyskanych w roku poprzednim i o 5,4 dt/ha (o 19,7%) niż w 2020 r. Plony rzepaku i rzepiku ozimego wyniosły 33,0 dt/ha i były wyższe o 1,0 dt/ha (o 3,1%) od plonów uzyskanych w 2022 r. i o 5,5 dt/ha (o 20,0%) niż trzy lata wcześniej. Plony rzepaku i rzepiku jarego wyniosły 25,1 dt/ha i były wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,4 dt/ha (o 1,6%) oraz o 5,3 dt/ha (o 26,8%) niż w 2020 r.

Zbiory rzepaku i rzepiku oszacowano na 95,3 tys. ton, tj. więcej o 13,8 tys. ton (o 17,0%) w porównaniu ze zbiorami poprzedniego roku i o 44,4 tys. ton (o 87,4%) niż trzy lata wcześniej. O wzroście produkcji rzepaku i rzepiku zadecydowało lepsze plonowanie i większa powierzchnia zasiewów w stosunku do 2022 r. i 2020 r.

1.2.4. Ziemiaki

1.2.4. Potatoes

Według wynikowego szacunku powierzchnia upraw **ziemniaków** w 2023 r. wyniosła 8,9 tys. ha i zwiększyła się w stosunku do 2022 r. o 2,6%, jednak była mniejsza o 14,1% niż w 2020 r.

Plony ziemniaków oszacowano na poziomie 290 dt/ha, czyli o 9,7% niższym od uzyskanych w 2022 r. i o 16,7% niższym w stosunku do 2020 r.

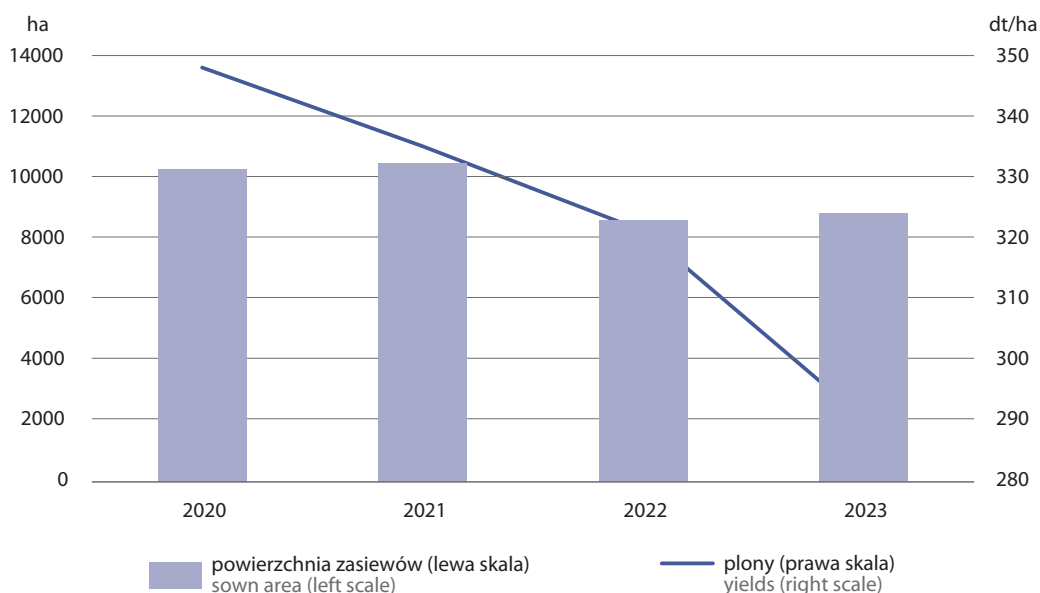
Tablica 7. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory ziemniaków
Table 7. Sown area, yields and production of potatoes

Wyszczególnienie Specification	2020	2021	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2022=100
Powierzchnia w ha Area in ha	10330	10520	8649	8875	102,6
Plony z 1 ha w dt Yields in dt	348	335	321	290	90,3
Zbiory w t Production in tonnes	359121	352420	277621	257190	92,6

W województwie świętokrzyskim w 2023 r. zbiory ziemniaków ukształtowały się na poziomie 257,2 tys. ton i były niższe o 7,4% od notowanych w roku wcześniejszym i o 28,4% w porównaniu z 2020 r. Niższe zbiory spowodowane były głównie gorszym plonowaniem.

Wykres 5. Powierzchnia zasiewów i plony ziemniaków

Stan w czerwcu
Chart 5. Sown area and yields of potatoes
As of June

1.2.5. Buraki cukrowe

1.2.5. Sugar beets

Powierzchnia upraw buraków cukrowych w 2023 r. wyniosła 3,1 tys. ha i zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 57,5% i o 30,0% w porównaniu z 2020 r.

Plony buraków cukrowych ukształtowały się na poziomie 730 dt/ha i były o 16,2% wyższe w stosunku do uzyskanych rok wcześniej i o 20,7% w porównaniu z 2020 r.

Zbiory buraków cukrowych w 2023 r. oceniono na 225,2 tys. ton, tj. o 83,2% więcej od zbiorów sprzed roku i o 56,7% w porównaniu z 2020 r. Na wielkość zbiorów w 2023 r. wpływ miało większe plonowanie oraz znaczne zwiększenie powierzchni uprawy.

Tablica 8. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory buraków cukrowych
Table 8. Sown area, yields and production of sugar beets

Wyszczególnienie Specification	2020	2021	2022	2023	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2022=100
Powierzchnia w ha Area in ha	2373	2294	1959	3085	157,5
Plony z 1 ha w dt Yields in dt	605	646	628	730	116,2
Zbiory w t Production in tonnes	143714	148095	122945	225223	183,2

1.3. Produkcja roślin pastewnych

1.3. Feed plants production

Uprawy pastewne obejmują:

- okopowe (buraki pastewne i inne okopowe pastewne np. marchew, brukiew, kapusta, rzepa i pasternak),
- motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, np. koniczyna, lucerna i esparceta) oraz inne pastewne i trawy na zielonkę,
- kukurydzę na zielonkę,
- strączkowe pastewne na zielonkę.

1.3.1. Ogólna powierzchnia paszowa

1.3.1. Total feed plants area

Ogólna powierzchnia paszowa (tj. areał trwałych użytków zielonych oraz polowych upraw pastewnych użytkowanych na paszę) w 2023 r. w plonie głównym wyniosła 129,0 tys. ha i w porównaniu z poprzednim rokiem była mniejsza o 5,3 tys. ha, tj. o 4,0%, a w stosunku do 2020 r. powiększyła się o 4,1 tys. ha (o 3,3%).

Tablica 9. Powierzchnia paszowa

Table 9. Stan w czerwcu
Area of feed plants
As of June

Lata Years	Ogółem w ha Total in ha	Trwałe użytki zielone w ha Permanent grassland in ha	Polowe uprawy pastewne Field feed crops	
			w ha in ha	w % powierzchni zasiewów in % of sown area
2022	134334	94043	40291	11,8
2023	129010	91497	37513	10,8
2022=100	96,0	97,3	93,1	.

1.3.2. Produkcja pasz z upraw polowych

1.3.2. Production of feed from field crops

W 2023 r. powierzchnia **polowych upraw pastewnych użytkowanych na paszę** (tj. powierzchnia zasiewów motylkowych: strączkowych pastewnych i motylkowych drobnonasiennych z innymi pastewnymi i trawami, okopowych pastewnych i kukurydzy na zielonkę) wyniosła 37,5 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 2,8 tys. ton, tj. o 6,9%, a w stosunku do 2020 r. zwiększyła się o 17,1 tys. ha (o 84,2%).

Produkcję pasz uzyskuje się również z powierzchni dodatkowej, tj. **wsiewek i poplonów**. W 2023 r. powierzchnia wsiewek i poplonów z przeznaczeniem na paszę wyniosła 0,8 tys. ha.

Powierzchnia uprawy **roślin okopowych pastewnych** wyniosła 0,2 tys. ha i była mniejsza o 8,3% niż w 2022 r. i o 9,5% niż trzy lata wcześniej. Plony osiągnęły poziom 582 dt/ha i były niższe o 46 dt/ha (o 7,3%) niż przed rokiem i o 39 dt/ha (o 7,2%) wyższe niż w 2020 r. Produkcja ukształtowała się na poziomie 11,6 tys. ton, tj. o 15,3% mniej niż w roku 2022 i o 12,8% mniej niż trzy lata wcześniej.

Areał **strączkowych pastewnych na zielonkę** wyniósł 1,6 tys. ha i był o 3,7% mniejszy w stosunku do roku poprzedniego i o 13,8% większy niż w 2020 r. Plony wyniosły 209 dt/ha i były wyższe o 9,9% od uzyskanych w 2022 r. i o 20,1% niż trzy lata wcześniej. Zbiory zielonej masy strączkowych pastewnych w wysokości 33,2 tys. ton były wyższe o 5,8% niż przed rokiem i o 36,8% niż w 2020 r.

Zielonkę z roślin **motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw polowych** zebrano łącznie z powierzchni 29,2 tys. ha, tj. więcej o 0,5% od uzyskanej w 2022 r. i o 180,7% niż trzy lata wcześniej. Zbiory wyniosły 784,5 tys. ton i były o 12,2% większe niż rok wcześniej i 2,6-krotnie większe niż w 2020 r.

Powierzchnia **kukurydzy na zielonkę** w 2023 r. wyniosła 9,0 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 4,3%, a z 2020 r. zwiększyła się o 8,0%. Plony zielonej masy kukurydzy wyniosły 490 dt/ha i były o 1,0% niższe niż przed rokiem i o 5,8% wyższe niż trzy lata wcześniej. Zbiory kukurydzy na zielonkę osiągnęły 440,2 tys. ton, tj. o 5,2% mniej niż w roku 2022 i o 14,4% więcej niż w 2020 r.

Tablica 10. Powierzchnia i zbiory roślin pastewnych na paszę

Table 10. Area and production of feed plants

Wyszczególnienie Specification	2022		2023		2022=100	
	powierzchnia w ha area in ha	zbiory w tys. ton production in thousand tonnes	powierzchnia w ha area in ha	zbiory w tys. ton production in thousand tonnes	powierzchnia w ha area in ha	zbiory w tys. ton production in thousand tonnes
Okopowe pastewne Feed root plants	257	13,7	199	11,6	91,7	84,7
Strączkowe pastewne na zielonkę Feed pulses for green forage	1651	31,4	1589	33,2	96,3	105,8
Motylkowe drobnonasienne ^a Legumes for fodder ^a	29033	699,1	29176	784,5	100,5	112,2
Kukurydza na zielonkę Maize for green forage	9390	464,4	8990	440,2	95,7	94,8
Trwałe użytki zielone ^b Permanent grassland ^b	94043	620,2	91497	587,9	97,3	94,8
Łąki trwałe ^b Permanent meadows ^b	81911	579,1	79694	541,9	97,3	93,6
Pastwiska trwałe ^b Permanent pastures ^b	12132	41,1	11803	46,0	97,3	111,9
Poplony i wsiewki Aftercrop and undersown	1383	24,4	828	18,7	59,9	76,4

a Łącznie z trawami i innymi pastewnymi. b W przeliczeniu na siano.
a Including grasses and other feed. b Converting into hay.

1.3.3. Produkcja z trwałych użytków zielonych

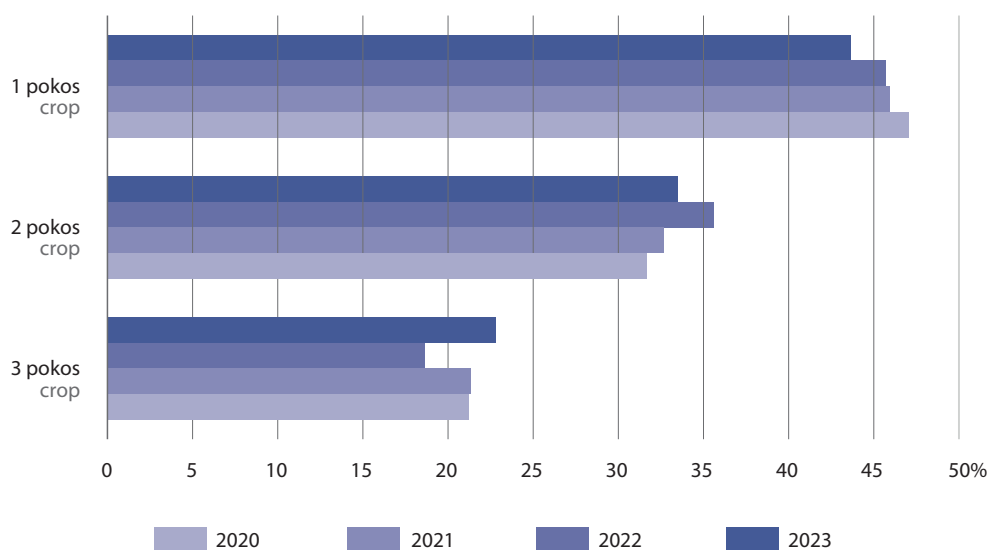
1.3.3. Production from permanent green land

Wielkość uzyskanych zbiorów z trwałych użytków zielonych i upraw pastewnych, poza produkcją zbóż i ziemniaków, w znacznym stopniu decyduje o sytuacji paszowej oraz warunkuje wielkość i kierunki produkcji zwierzęcej.

Powierzchnia **trwałych użytków zielonych**, tj. łąk i pastwisk trwałych w 2023 r. wyniosła 91,5 tys. ha i była mniejsza o 2,5 tys. ha, czyli o 2,7% niż w 2022 r. i o 13,0 tys. ha (o 12,5%) niż w 2020 r. Produkcja z trwałych użytków zielonych wyniosła 587,9 tys. ton i była o 5,2% mniejsza niż rok wcześniej i o 15,3% większa niż przed trzema laty.

Areał **łąk trwałych** w 2023 r. zajmował 79,7 tys. ha i zmniejszył się o 2,2 tys. ha (o 2,7%) w stosunku do roku poprzedniego i o 19,9 tys. ha (o 20,0%) w porównaniu z 2020 r. Szacuje się, że powierzchnia łąk trwałych niewykorzystanych gospodarczo (czyli nieeksploatowanych, a także skoszonych, lecz niezebranych) w I pokosie wyniosła 8,2 tys. ha, tj. 10,3% ogólnej powierzchni łąk trwałych, w II pokosie – 14,7 tys. ha, tj. 18,4%, a w III pokosie – 30,4 tys. ha, tj. 38,1%.

Wykres 6. Udział zbiorów z poszczególnych pokosów w ogólnej produkcji siana z łąk trwałych
Chart 6. Share of production of individual crops in total production of hay for permanent meadows

Średni plon trzech pokosów z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniósł 68,0 dt/ha i w porównaniu z 2022 r. był niższy o 2,7 dt/ha (o 3,8%), a w stosunku do 2020 r. wyższy o 18,1 dt/ha (o 36,3%). W pierwszym pokosie z łąk trwałych uzyskano średni plon wynoszący 29,7 dt/ha, tj. o 2,6 dt/ha (o 8,0%) mniej niż w roku poprzednim i o 6,2 dt/ha (o 26,4%) więcej niż w 2020 r. W drugim pokosie – 22,8 dt/ha, tj. o 2,4 dt/ha (o 9,5%) mniej niż przed rokiem i o 7,0 dt/ha (o 44,3%) więcej niż trzy lata wcześniej. Plon trzeciego pokosu wyniósł 15,5 dt/ha i był wyższy o 2,3 dt/ha (o 17,4%) niż w 2022 r. i o 4,9 dt/ha (o 46,2%) niż w 2020 r.

Tablica 11. Powierzchnia, plony i zbiory z łąk trwałych według pokosów
Table 11. Area, yields and production of permanent meadows by crops

Lata Years	Powierzchnia w ha Area in ha	Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt				Zbiory w tys. ton Production in thousand tonnes			
		ogółem total	1 pokos 1 crop	2 pokos 2 crop	3 pokos 3 crop	ogółem total	1 pokos 1 crop	2 pokos 2 crop	3 pokos 3 crop
		w przeliczeniu na siano converting into hay							
2020	99601	49,9	23,5	15,8	10,6	495,3	233,2	156,9	105,2
2021	94700	54,3	25,0	17,7	11,6	514,3	236,4	168,0	109,9
2022	81911	70,7	32,3	25,2	13,2	579,1	264,6	206,4	108,1
2023	79694	68,0	29,7	22,8	15,5	541,9	236,7	181,6	123,5
2022=100	97,3	96,2	92,0	90,5	117,4	93,6	89,5	88,0	114,2

Produkcja siana z łąk trwałych łącznie w 2023 r. wyniosła 541,9 tys. ton i była o 6,4% niższa od produkcji sprzed roku i o 9,4% wyższa od 2020 r.

Powierzchnia **pastwisk trwałych** wyniosła 11,8 tys. ha i była mniejsza o 0,3 tys. ha (o 2,7%) niż w 2022 r. i o 6,9 tys. ha (o 140,1%) więcej niż trzy lata wcześniej.

Plony z pastwisk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniosły 195 dt/ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyły się o 26 dt/ha (o 15,4%), a w stosunku do 2020 r. wzrosły o 45 dt/ha (o 30,0%).

Zbiory z pastwisk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniosły 46,0 tys. ton i były większe o 11,9% od uzyskanych w 2022 r. i ponad 2-krotnie niż trzy lata wcześniej.

1.4. Produkcja upraw ogrodnich

1.4. Horticultural crops output

1.4.1. Warzywa gruntowe

1.4.1. Ground vegetables

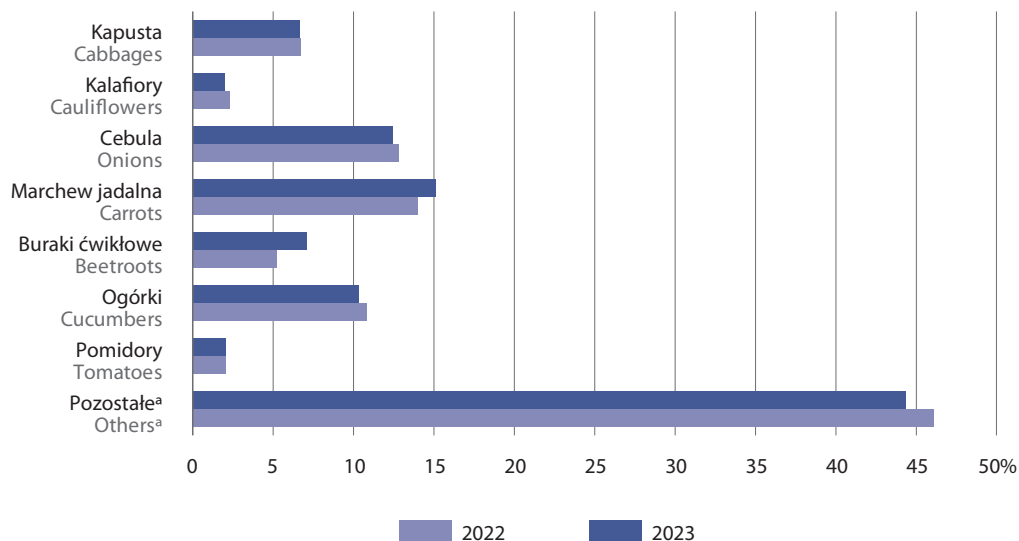
W 2023 r. powierzchnia uprawy **warzyw gruntowych** wyniosła 8,9 tys. ha i zmniejszyła się o 1,0 tys. ha, (o 10,0%) w porównaniu z 2022 r. i o 1,4 tys. ha (o 13,7%) w stosunku do 2020 r. W ciągu roku zanotowano wzrost powierzchni uprawy tylko buraków ćwikłowych.

Wykres 7. Struktura powierzchni uprawy warzyw gruntowych

Stan w czerwcu

Chart 7. Structure of crop area of ground vegetables

As of June

^a Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.
^a Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

W 2023 r. plony większości podstawowych gatunków warzyw gruntowych były wyższe od uzyskanych w roku poprzednim, jednak okazały się niższe od plonów w 2020 r. Największy wzrost w stosunku do 2022 r. odnotowano w plonowaniu pomidorów.

Łączne zbiory warzyw gruntowych w 2023 r. w wysokości 215,0 tys. ton były niższe o 15,1 tys. ton (o 6,5%) od zbiorów uzyskanych w roku wcześniejszym i o 47,7 tys. ton (o 18,2%) od uzyskanych w 2020 r. Spadek produkcji był przeważnie wynikiem zmniejszenia powierzchni zasiewów warzyw.

Kapustę gruntową uprawiano w 2023 r. na powierzchni 0,6 tys. ha. Produkcja kapusty gruntowej wyniosła 24,5 tys. ton, tj. mniej o 19,9% od zbiorów w 2022 r. i o 28,2% niż trzy lata wcześniej. Zmniejszenie zbiorów kapusty gruntowej w skali roku spowodowane było niższym plonowaniem tego gatunku (o 10,3%) oraz spadkiem powierzchni zasiewów (o 10,9%).

Zbiory **kalafiorów gruntowych** na poziomie 3,3 tys. ton były o 31,2% niższe zarówno w porównaniu ze zbiorami w 2022 r., jak i 2020 r. Spadek produkcji kalafiorów gruntowych spowodowany był również przez niższe plonowanie (o 11,1%) i zmniejszenie areалу uprawy tego gatunku (o 22,4%).

Areál uprawy **cebuli gruntowej** w 2022 r. był o 12,8% mniejszy od poziomu roku poprzedniego i wyniósł 1,1 tys. ha. Zbiory cebuli gruntowej wyniosły 23,5 tys. ton i były o 13,0% niższe od uzyskanych w 2022 r. i o 18,0% niż trzy lata wcześniej. Wydajność z hektara w ciągu roku nie zmieniła się i wyniosła 212 dt/ha.

Tablica 12. Plony i zbiory warzyw gruntowych
Table 12. Yields and production of ground vegetables

Wyszczególnienie Specification	2022		2023		2022=100	
	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w tys. ton production in thousand tonnes	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w tys. ton production in thousand tonnes	plony yields	zbiory production
Kapusta Cabbages	458	30,6	411	24,5	89,7	80,1
Kalafior Cauliflowers	208	4,8	185	3,3	88,9	68,8
Cebula Onions	212	27,0	212	23,5	100,0	87,0
Marchew jadalna Carrots	379	52,6	401	54,2	105,8	103,0
Buraki ćwikłowe Beetroots	376	19,5	349	22,2	92,8	113,8
Ogórki Cucumbers	220	23,7	218	20,1	99,1	84,6
Pomidory Tomatoes	163	3,3	220	4,0	135,0	123,7
Pietruszka Parsley	147	33,5	159	31,9	108,2	95,3
Selery korzeniowe Celeriac	229	4,2	260	4,0	113,5	96,2
Dynia, kabaczek, cukinia Pumpkin, squash, zucchini	396	7,0	407	5,9	102,8	84,4
Kukurydza cukrowa Sweet corn	58	0,3	75	0,3	129,3	102,5
Pozostałe warzywa ^a Other vegetable ^a	124	23,5	130	21,0	104,8	89,2

a Brokuły, pory, bób, groch, fasola szparagowa, rzodkiewka, papryka, sałata, rabarbar i inne.
a Broccoli, leeks, broad beans, peas, green beans, radishes, peppers, lettuce, rhubarb and others.

Produkcja marchwi jadalnej w 2023 r. wyniosła 54,2 tys. ton i wzrosła o 1,6 tys. ton (o 3,0%) w odniesieniu do uzyskanej przed rokiem, jednak była mniejsza o 5,7 tys. ton (o 9,5%) niż trzy lata wcześniej. Wyższe zbiory w stosunku do 2022 r. były spowodowane większą (o 5,8%) wydajnością z 1 ha pomimo ograniczenia (o 2,7%) powierzchni jej uprawy.

Produkcję **buraków ćwikłowych** oszacowano na 22,2 tys. ton, tj. o 2,7 tys. ton (o 13,8%) więcej niż w roku poprzednim, jednak o 1,3 tys. ton (o 5,5%) mniej niż w 2020 r. O wzroście ich produkcji zadecydowało zwiększenie (o 22,6%) powierzchni uprawy przy słabszym (o 7,2%) plonowaniu.

W omawianym roku zanotowano spadek zainteresowania uprawą **ogórków gruntowych**. Powierzchnia uprawy w stosunku do roku 2022 zmniejszyła się o 14,4%, a plonowanie było mniejsze o 0,9%. Łącznie w 2023 r. zebrano 20,1 tys. ton ogórków gruntowych, czyli mniej (o 15,4%) niż przed rokiem i (o 52,4%) niż w 2020 r.

W 2023 r. zbiory **pomidorów gruntowych** wyniosły 4,0 tys. ton i były większe (o 23,7%) niż w roku poprzednim i (o 5,3%) niż trzy lata wcześniej. O wyższym poziomie produkcji w skali roku zadecydował wzrost wydajności z 1 ha (o 35,0%) przy spadku areалу ich uprawy (o 8,3%).

Niższą (o 4,7%) niż przed rokiem uzyskano produkcję **pietruszki**, co było wynikiem mniejszej powierzchni uprawy (o 11,5%). Plony pietruszki były o 8,2% wyższe niż w 2022 r.

W 2023 r. uzyskano niższą niż przed rokiem (o 3,8%) produkcję **selerów korzeniowych**. Na zmniejszenie produkcji miała wpływ mniejsza powierzchnia uprawy (o 15,3%) przy wyższej wydajności z jednostki powierzchni (o 13,5%).

Zbiory **dyni, kabaczków i cukinii** były o 15,6% niższe niż w roku poprzednim, o czym zadecydowała mniejsza powierzchnia uprawy (o 17,9%). Plony tych warzyw były wyższe niż przed rokiem o 2,8%.

Zbiory **pozostałych warzyw gruntowych** (brokułów, porów, bobu, grochu, rzodkiewki, papryki, sałaty, rabarbaru i innych) w omawianym roku oszacowano na 21,0 tys. ton, czyli o 2,5 tys. ton (o 10,8%) mniej niż rok wcześniej. Spadek produkcji wynikał ze zmniejszenia powierzchni uprawy (o 14,7%) przy wzroście plonowania o 4,8%.

1.4.2. Sadownictwo

1.4.2. Fruit farming

Produkcja **owoców z drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych** znajdujących się w sadach w 2023 r. wyniosła 687,7 tys. ton i była niższa o 13,9 tys. ton (o 2,0%) od wielkości produkcji uzyskanej rok wcześniej, jednak o 139,1 tys. ton (o 23,7%) wyższa od 2020 r.

Owoce z drzew

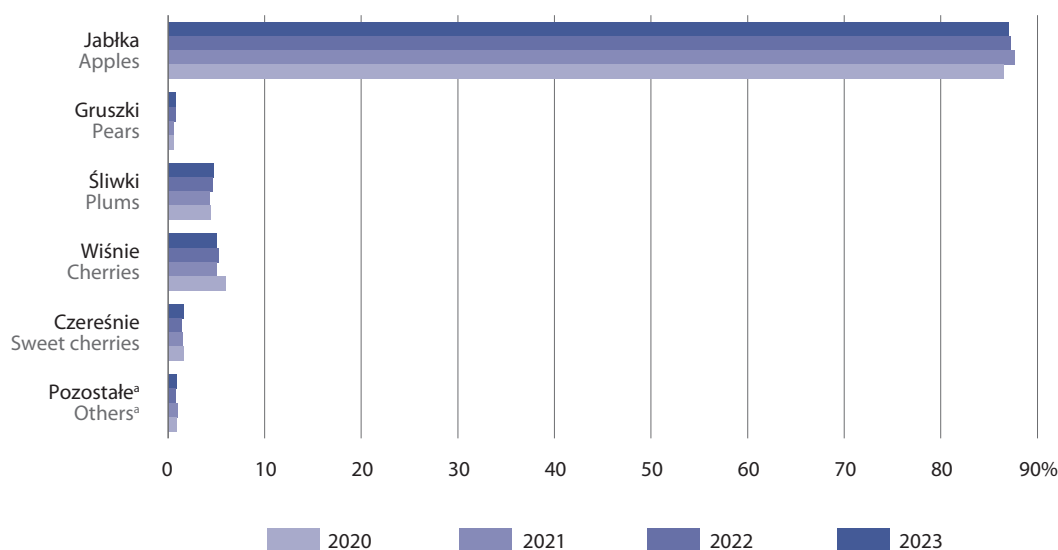
Tree fruit

Powierzchnia uprawy drzew owocowych w 2023 r. wyniosła 36,1 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się 0,4%, a w stosunku do 2020 r. wzrosła o 7,1%. Odnotowano zwiększenie powierzchni uprawy dla prawie wszystkich drzew owocowych oprócz jabłoni.

Zbiory owoców z drzew w 2023 r. ogółem wyniosły 659,9 tys. ton, tj. o 2,1% mniej niż w roku poprzednim i o 25,0% więcej niż trzy lata wcześniej. O spadku produkcji owoców z drzew w skali roku zadecydowały niższe zbiory jabłek, śliwek i wiśni.

Wykres 8. Struktura zbiorów owoców z drzew owocowych w sadach

Chart 8. Structure of production of fruit trees in orchards

a Brzoskwinie, morele i orzechy włoskie łącznie, od 2022 r. również inne gatunki (m. in. dereń jadalny, jarząb, miłorząb japoński, nieszpuka zwyczajna, pigwa pospolita, śliwa tarnina, śliwo-morela, śliwo-nektaryna, śliwo-wiśnia).

a Peaches, apricots and walnuts in total, from 2022 also other species (including dogwood, mountain ash, ginkgo biloba, medlar, common quince, blackthorn plum, plum-apricot, plum-nectarine, plum-cherry).

W strukturze zbiorów dominowały **jabłka**, które stanowiły 87,0% ogółu owoców zebranych z drzew owocowych. Produkcja jabłek w 2023 r. wyniosła 574,2 tys. ton i w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyła się o 13,9 tys. ton (o 2,4%), a w porównaniu z 2020 r. zwiększyła się o 117,6 tys. ton (o 25,8%). Na niższą ich produkcję wpłynęło zmniejszenie powierzchni uprawy (o 2,6%) pomimo zwiększenia plonowania (o 0,3%).

Zbiory **gruszek** ukształtowały się na poziomie 5,2 tys. ton, tj. wyższym o 2,2% niż w roku ubiegłym i o 76,4% niż trzy lata wcześniej. Na wzrost produkcji w skali roku miało wpływ zwiększenie powierzchni uprawy tych drzew (o 2,2%) przy podobnej wydajności jak rok wcześniej.

Zbiory **śliwek** w 2023 r. wyniosły 30,9 tys. ton i były o 0,8% mniejsze od uzyskanych w 2022 r., jednak o 33,8% większe od uzyskanych w 2020 r. Spadek produkcji śliwek spowodowany był zmniejszeniem plonowania uprawy o 4,3% przy wzroście areału uprawy o 3,7%. W produkcji śliwek województwo świętokrzyskie zajęło 1. miejsce w kraju, a sadownicy z naszego województwa wyprodukowali 24,3% produkcji krajowej.

Zbiory **wiśni** w 2023 r. wyniosły 33,5 tys. ton i były o 4,5% niższe od produkcji z 2022 r. i o 6,2% wyższe niż w 2020 r. Decydujący wpływ na zmniejszenie produkcji tego gatunku miała mniejsza wydajność o 5,1% przy nieznacznie zwiększonej powierzchni – o 0,6%.

Zbiory **czereśni** w 2023 r. były wyższe o 12,6% od uzyskanych w poprzednim roku oraz o 20,5% niż trzy lata wcześniej i wyniosły 10,5 tys. ton. Zwiększenie produkcji w 2023 r. w porównaniu z 2022 r. było wynikiem wzrostu plonowania o 8,1% oraz powierzchni uprawy o 4,1%.

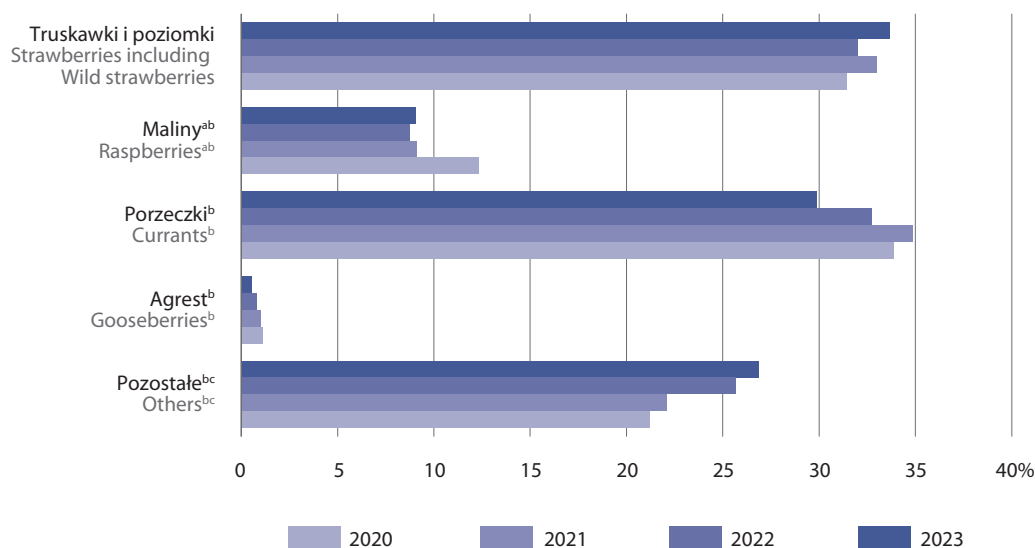
Łączna produkcja **pozostałych owoców z drzew** była o 2,1% wyższa od notowanej w 2022 r. i wyniosła 5,7 tys. ton. Było to efektem zwiększenia powierzchni uprawy tych gatunków o 10,6% przy zmniejszeniu plonowania o 7,7%.

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych **Fruit from fruit bushes and berry plantations**

Powierzchnia uprawy krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2023 r. wyniosła 7,7 tys. ton i zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 1,4%. W badanym okresie odnotowano większą powierzchnię uprawy dla większości analizowanych krzewów owocowych i plantacji jagodowych (za wyjątkiem truskawek, malin i agrestu).

Łączne zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2023 r. wyniosły 27,7 tys. ton, tj. o 1,5% więcej od zbiorów z roku poprzedniego i o 1,0% mniej od 2020 r. Do wzrostu produkcji przyczyniły się wyższe zbiory większości analizowanych gatunków krzewów owocowych i plantacji jagodowych (za wyjątkiem porzeczek i agrestu).

Wykres 9. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych
 Chart 9. Structure of production of fruit bushes and berry plantations

a Łącznie z jeżyną bezkolców. b W sadach. c Aronia, borówka wysoka, leszczyna, winorośl i inne.
 a Including thornless blackberry. b In orchards. c Chokeberry, northern highbush blueberry, vine, filbert and others.

Plonowanie większości gatunków krzewów owocowych i plantacji jagodowych było wyższe niż w roku 2022 (oprócz porzeczek i agrestu). Powierzchnia uprawy **truskawek i poziomek gruntowych** w 2023 r. wyniosła 1,9 tys. ha i była o 11,6% mniejsza niż przed rokiem. Plonowanie truskawek i poziomek gruntowych oszacowano na 49,7 dt/ha, tj. o 20,6% więcej niż w roku 2022 i o 41,2% niż trzy lata wcześniej. Łącznie zbiory były większe o 6,7% od uzyskanych w roku poprzednim i o 6,0% od osiągniętych w 2020 r. i wyniosły 9,3 tys. ton.

W 2023 r. zbiory **malin** w województwie świętokrzyskim osiągnęły 2,5 tys. ton i zwiększyły się o 5,2% w stosunku do zanotowanych przed rokiem i były mniejsze o 27,4% od uzyskanych w 2020 r. Wzrost produkcji był wynikiem zwiększenia wydajności z 1 ha plantacji o 12,2% przy zmniejszeniu areалу uprawy o 6,4%.

W omawianym roku zbiory **porzeczek** oszacowano na 8,3 tys. ton, tj. mniej o 7,4% niż rok wcześniej i o 12,7% niż w 2020 r. Na spadek produkcji w skali roku wpłynęło zmniejszenie plonowania o 10,5% przy zwiększonej powierzchni uprawy o 3,7%.

Ogólna produkcja **agrestu** wyniosła 0,1 tys. ton i zmniejszyła się o 33,9% w stosunku do zbiorów sprzed roku i o 53,4% od uzyskanych w 2020 r. Na spadek produkcji agrestu w 2023 r. w porównaniu z 2022 r. wpływ miało zmniejszenie wydajności z 1 ha o 19,8% oraz spadek powierzchni uprawy (o 17,5%).

Łączne zbiory **aronii, borówki wysokiej, leszczyny, winorośli i pozostałych jagodowych** w omawianym roku osiągnęły 7,5 tys. ton i zwiększyły się o 0,4 tys. ton (o 6,4%) w stosunku do zanotowanych w 2022 r. i o 1,5 tys. ton (o 25,4%). Wyższa produkcja była wynikiem zwiększenia o 2,7% plonowania przy większym o 3,5% areale uprawy.

Rozdział 2. Produkcja zwierzęca

Chapter 2. Animal output

Dane o **pogłowie zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej** do 2021 r. opracowano na podstawie sprawozdawczości, danych administracyjnych, wyników badań reprezentacyjnych oraz szacunków. Od 2022 roku dane dla pogłowia bydła i owiec pochodzą z systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ) Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

2.1. Bydło

2.1. Cattle

W czerwcu 2023 r. **pogłowie bydła** wyniosło 138,4 tys. sztuk i w porównaniu z czerwcem 2022 r. liczebność stada zmniejszyła się o 6,6 tys. sztuk, tj. o 4,6%, a w porównaniu z czerwcem 2020 r. była mniejsza o 17,5 tys. sztuk, tj. o 11,2%.

Pogłowie krów w porównaniu z czerwcem 2022 r. wzrosło o 0,9 tys. sztuk, tj. o 1,9% do poziomu 46,3 tys. sztuk, a w stosunku do stanu z czerwca 2020 r. zmniejszyło się o 6,9 tys. sztuk, tj. o 12,9%. Krowy stanowiły 33,5% w ogólnej strukturze stada bydła, w tym krowy mleczne 32,1%.

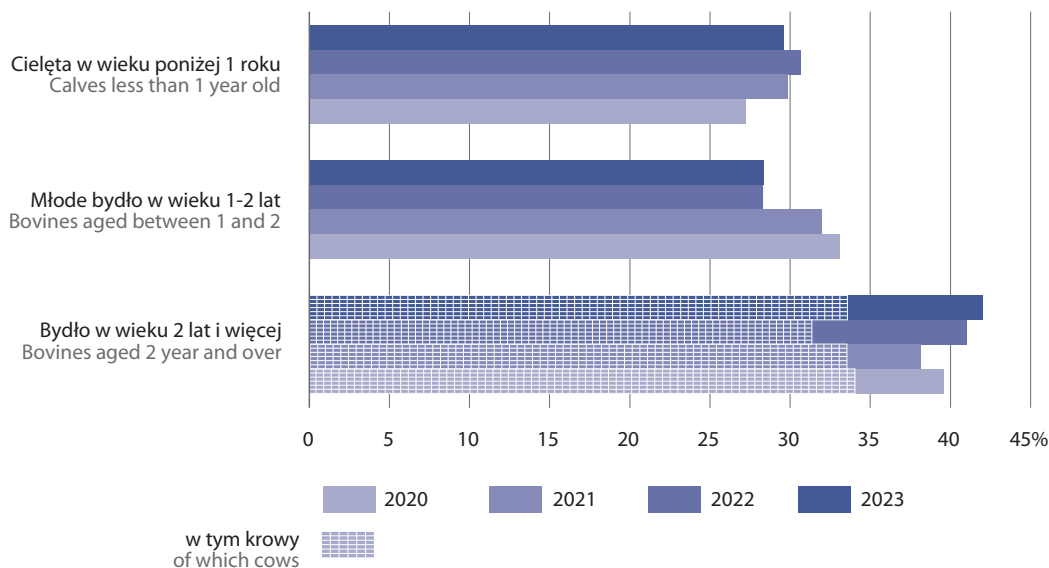
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2023 r. pozostała na poziomie sprzed roku i wyniosła 29,0 sztuk, wobec 30,0 sztuk w 2020 r.

Wykres 10. Struktura pogłowia bydła

Stan w czerwcu

Chart 10. Structure of cattle population

As of June

Tablica 13. Pogłowie bydła w 2023 r.
 Stan w czerwcu
 Table 13. Cattle population in 2023
 As of June

Wyszczególnienie Specification	Ogółem w sztukach Total in heads	Struktura Structure	06 2020 = 100	06 2022 = 100
Ogółem Total	138419	100,0	88,8	95,4
Cielęta poniżej 1 roku Calves less than 1 year old	40978	29,6	96,4	92,1
Młode bydło od 1 do 2 lat Bovines aged between 1 and 2	39296	28,4	76,1	95,7
Bydło 2-letnie i starsze Bovines aged 2 years and over	58145	42,0	94,2	97,7
w tym krowy of which cows	46334	33,5	87,1	101,9
w tym mleczne of which dairy	44479	32,1	94,6	101,5

W skali roku w strukturze pogłowia bydła zmniejszył się udział cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 1,1 p.proc.). Wzrósł natomiast udział bydła w wieku 2 lat i więcej (o 1,0 p.proc.), w tym krów (o 2,1 p.proc.) oraz młodego bydła w wieku 1-2 lat (o 0,1 p.proc.).

2.2. Trzoda chlewna

2.2. Pigs

Na początku czerwca 2023 r. pogłowie **trzody chlewnej** wyniosło 139,3 tys. sztuk i było wyższe o 0,6 tys. sztuk, tj. o 0,5% od stanu notowanego w czerwcu 2022 r., a w porównaniu z liczebnością stada świń w czerwcu 2020 r. obniżyło się o 56,5 tys. sztuk, tj. o 28,9%.

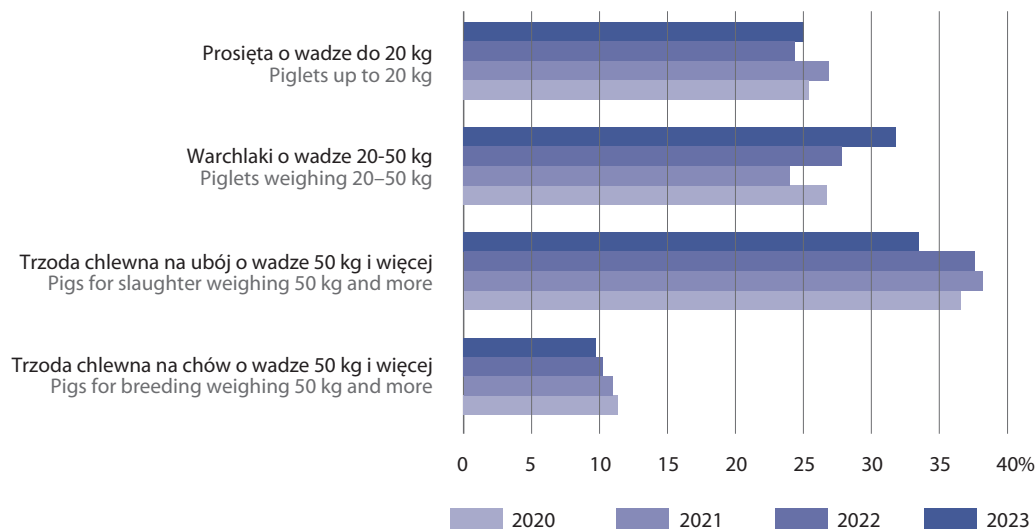
Stado **loch na chów** zmniejszyło się w porównaniu z czerwcem 2022 r. o 0,7 tys. sztuk (o 4,8%), a w stosunku do 2020 r. o 8,6 tys. sztuk (o 39,2%) i w czerwcu 2023 r. liczyło 13,3 tys. sztuk. Stado **loch prośnych** wyniosło 9,5 tys. sztuk i w ciągu roku zwiększyło się o 6,2%, a na przestrzeni 3 lat zmniejszyło się o 38,8%.

Wykres 11. Struktura pogłowia trzody chlewnej

Stan w czerwcu

Chart 11. Structure of pig population
As of June

Zmiany w liczebności wpłynęły na strukturę pogłowia trzody chlewnej. W porównaniu z czerwcem 2022 r. zmniejszył się udział trzody chlewnej na ubój o wadze 50 kg i więcej (o 4,1 p.proc.) oraz trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej z przeznaczeniem na chów, w tym loch (w obydwu przypadkach o 0,5 p.proc.). Zwiększył się natomiast udział warchlaków o wadze od 20 kg do 50 kg (o 4,0 p.proc.) i prosiąt o wadze do 20 kg (o 0,6 p.proc.).

Tablica 14. Pogłowie trzody chlewnej w 2023 r.

Stan w czerwcu

Table 14. Pig population in 2023
As of June

Wyszczególnienie Specification	Ogółem w sztukach Total in heads	Struktura Structure	06 2020 = 100	06 2022 = 100
Ogółem Total	139299	100,0	71,1	100,5
Prosięta do 20 kg Piglets up to 20 kg	34828	25,0	70,1	103,0
Warchlaki od 20 kg do 50 kg Piglets between 20 and 50 kg	44314	31,8	84,7	114,9
Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej: Pigs of 50 kg and more:	60157	43,2	64,1	90,8
na ubój for slaughter	46632	33,5	65,1	89,5
na chów for breeding	13525	9,7	60,9	95,2
w tym lochy of which sows	13327	9,6	60,8	95,2
w tym prośne of which mated sows	9508	6,8	61,2	106,2

Na początku czerwca 2023 r. obsada trzody chlewnej ogółem na 100 ha użytków rolnych wyniosła 29,2 sztuki wobec 27,8 sztuki rok wcześniej i 39,2 sztuki w 2020 r.

2.3. Owce

2.3. Sheep

Pogłowie owiec w czerwcu 2023 r. wyniosło 6,5 tys. sztuk i zmniejszyło się w porównaniu ze stanem notowanym przed rokiem o 2,4% i o 3,2% w porównaniu z liczebnością stada w czerwcu 2020 r.

Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wyniosła 1,4 sztuki, wobec 1,3 sztuki przed rokiem i w 2020 r.

Pogłowie maciorek w czerwcu 2023 r. wyniosło 3,0 tys. sztuk i zmniejszyło się w ciągu roku o 3,6%, a w porównaniu z czerwcem 2020 r. o 6,4%. Maciorki stanowiły 46,2% w ogólnej strukturze stada. Ich udział w porównaniu z czerwcem 2022 r. zmniejszył się o 0,6 p.proc., a w stosunku do czerwca 2020 r. obniżył się o 1,6 p.proc.

2.4. Drób

2.4. Poultry

Pogłowie drobiu w grudniu 2023 r. liczyło 5431,1 tys. sztuk i zmniejszyło się w ciągu roku o 1792,9 tys. sztuk (o 24,8%), a w porównaniu z 2020 r. zmniejszyło się o 949,7 tys. sztuk (o 14,9%).

W skali roku zanotowano spadek liczebności populacji drobiu kurzego o 24,0%, indyków o 22,6% oraz kaczek i drobiu pozostałego o 41,9%, a wzrost pogłowia gęsi o 8,2%.

Struktura gatunkowa pogłowia drobiu ogółem przedstawiała się następująco:

- drób kurzy stanowił 95,3%, w tym nioski 19,5% (w 2022 r. odsetek ten wyniósł odpowiednio 94,2% i 13,4%),
- gęsi – 0,2% (0,1% w 2022 r.),
- indyki – 0,7% (tyle samo w 2022 r.),
- kaczki i drób pozostały – 3,9% (5,0% w 2022 r.).

Średnio w województwie obsada drobiu ogółem na 100 ha użytków rolnych wyniosła 1136,9 sztuki, wobec 1446,7 sztuki w 2022 r. i 1277,8 sztuki w 2020 r.

Rozdział 3. Skup i ceny produktów rolnych

Chapter 3. Procurement and prices of agricultural products

Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów roślinnych i zwierzęcych skupionych przez podmioty gospodarcze prowadzące skup bezpośrednio od producentów z terenu województwa.

W 2023 r. w województwie świętokrzyskim skupiono **produkty rolne** o łącznej wartości 1806,4 mln zł (według cen bieżących, bez podatku VAT), tj. o 1,6% więcej niż w roku poprzednim i o 33,5% więcej niż w 2020 r.

3.1. Produkty roślinne

3.1. Crop products

Wartość skupionych **produktów roślinnych** wyniosła 751,8 mln zł i w porównaniu z 2022 r. zwiększyła się o 14,3%, a w stosunku do 2020 r. o 75,3%.

Tablica 15.

Table 15.

Wartość skupu produktów rolnych

Value of procurement of agricultural products

Wyszczególnienie Specification	2020	2021	2022	2023	
	w tysiącach zł in thousand PLN				2022=100
Skup produktów rolnych ogółem Total procurement of agricultural products	1353072,9	1288650,7	1778542,9	1806409,0	101,6
w tym: of which:					
skup produktów roślinnych procurement crop products	428953,3	460643,3	657886,1	751812,3	114,3
skup produktów zwierzęcych procurement animal products	924119,6	828007,4	1120656,9	1054596,7	94,1

Skup ziarna **zbóż ogółem** (łącznie z ziarnem siewnym i mieszankami zbożowymi) w 2023 r. ukształtował się na poziomie 205,7 tys. ton, co oznacza wzrost o 52,5% w odniesieniu do roku poprzedniego i o 86,1% w stosunku do 2020 r. W 2023 r. skupiono 161,4 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowi 1,5% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku 2022 skup był wyższy o 71,2%, a w stosunku do 2020 r. o 72,7%. W ciągu roku wśród zbóż konsumpcyjnych i paszowych, najbardziej wzrósł skup: jęczmienia – 3,2-krotnie oraz pszenżyta – o 84,1%.

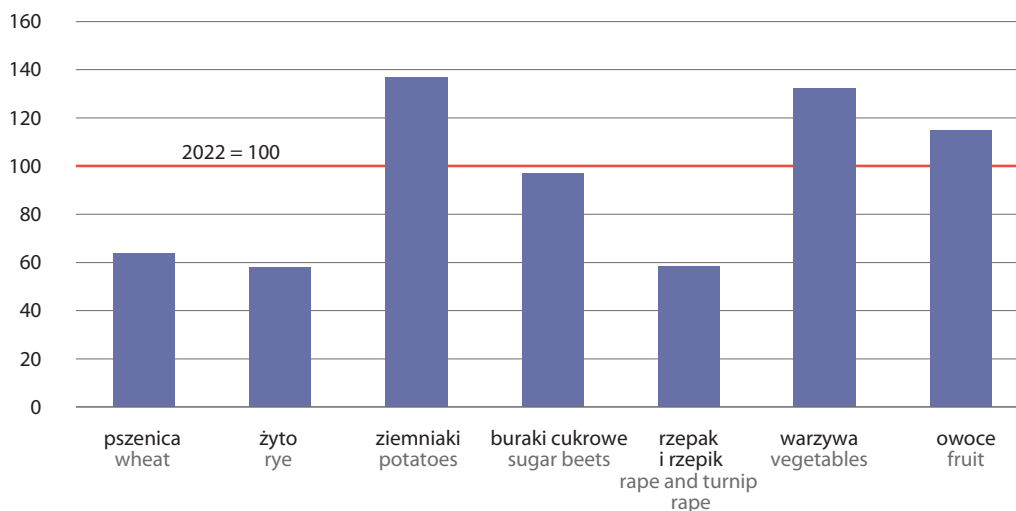
Ceny skupu wszystkich omawianych gatunków zbóż konsumpcyjnych i paszowych były niższe niż w 2022 r. W przeciągu roku najbardziej spadły ceny żyta oraz pszenżyta. Rolnicy za 1 dt żyta w skupie otrzymywali średnio 68,17 zł, a pszenżyta 79,76 zł i były to ceny niższe w porównaniu z 2022 r. odpowiednio o 42,2%, i o 38,4%. Ceny skupu 1 dt pszenicy wyniosły średnio 93,10 zł, a jęczmienia – 83,14 zł i były niższe odpowiednio o 36,2% i o 34,6%. Cena skupu 1 dt owsa i mieszanek zbożowych wyniosła średnio 95,96 zł i była niższa o 16,9% niż w 2022 r.

Skup **ziemniaków** ogółem w 2023 r. ukształtował się na poziomie 16,7 tys. ton i w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost skupu o 53,2%, a w stosunku do 2020 r. o 100,6%. Udział skupu ziemniaków z województwa świętokrzyskiego w skupie krajowym wyniósł 0,9%.

Średnia roczna cena skupu ziemniaków wyniosła 94,94 zł za 1 dt i była o 37,0% wyższa od średniej ceny w 2022 r. i o 40,5% wyższa niż trzy lata wcześniej. W kraju natomiast za 1 dt ziemniaków płacono średnio 91,37 zł, tj. o 30,8% więcej niż w roku poprzednim.

Wykres 12. Zmiany cen skupu ważniejszych produktów rolnych pochodzenia roślinnego w 2023 r.
2022=100

Chart 12. Changes of procurement prices of major agricultural products of crops in 2023
2022=100

W roku 2023 skupiono 205,4 tys. ton **buraków cukrowych**. Było to o 81,3% więcej niż rok wcześniej i o 42,9% więcej niż w 2020 r. Średnia cena skupu 1 dt buraka cukrowego wyniosła 11,50 zł i była o 3,0% niższa od ceny skupu z roku 2022, jednak o 51,2% wyższa niż trzy lata wcześniej.

Rzepak i rzepik ogółem w 2023 r. skupiono 65,4 tys. ton, tj. więcej o 225,8% w porównaniu z 2022 r. i o 99,0% niż trzy lata wcześniej. Skup z województwa świętokrzyskiego stanowił 3,8% skupu rzepaku i rzepiku w kraju.

Średnia cena skupu 1 dt rzepaku i rzepiku ogółem spadła do ceny notowanej rok wcześniej o 41,6% i wyniosła 188,88 zł.

W 2023 r. skupiono 34,7 tys. ton **warzyw**, co w porównaniu z wielkością skupu w 2022 r. oznacza zmniejszenie o 10,6%, a z 2020 r. – wzrost o 22,8%. Skup warzyw z województwa świętokrzyskiego stanowił 2,0% skupu krajowego.

W skali roku wzrosły średnie ceny wszystkich analizowanych warzyw. W tym czasie najbardziej wzrosły ceny: kalafiorów o 141,6% do 3,91 zł/kg, papryki o 117,1% do 5,44 zł/kg, marchwi o 80,2% do 1,24 zł/kg i cebuli – o 65,4% do 1,90zł/kg. Wyższe niż rok wcześniej były również ceny skupu: pomidorów o 8,4% do 0,89 zł/kg, kapusty o 2,7% do 2,25zł/kg, buraków o 2,4% do 0,70 zł/kg i ogórków o 1,9% do 2,56zł/kg.

Skup **owoców** wyniósł 351,2 tys. ton i w porównaniu z 2022 r. zmniejszył się o 13,7%, a w stosunku do 2020 r. zwiększył się o 40,1%. Skup owoców z województwa świętokrzyskiego stanowił 11,4% wielkości skupu w kraju.

W 2023 r. wzrosły ceny większości analizowanych owoców. Największy wzrost w skali roku zanotowano w przypadku orzechów włoskich i laskowych, jabłek oraz śliwek tj. odpowiednio o 89,5%, 50,3% i o 43,8%. Wyższe niż rok wcześniej były również średnie ceny skupu: brzoskwiń – wzrost o 29,5%, gruszek – o 29,0%, czereśni – o 23,0% i wiśni o 7,8%. Niższe niż w 2022 r. były ceny: porzeczek – spadek o 78,2%, malin – o 46,5%, truskawek – o 29,6%, aronii – o 26,9% oraz borówki wysokiej – o 9,8%.

3.2. Produkty pochodzenia zwierzęcego

3.2. Animal products

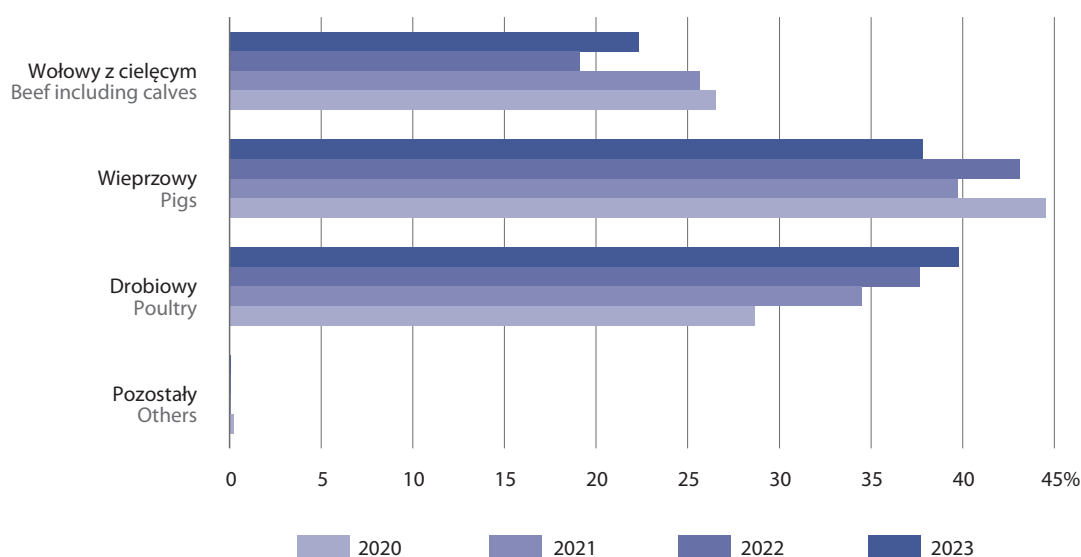
W 2023 r. wartość skupu **produktów zwierzęcych** wyniosła 1054,6 mln zł i w porównaniu z 2022 r. zmniejszyła się o 5,9%, a w stosunku do 2020 r. zwiększyła się o 14,1%.

Skup **żywca rzeźnego** (bydło, trzoda chlewna, owce, konie, drób) w wadze żywej w 2023 r. wyniósł ogółem 95,7 tys. ton i był mniejszy o 4,8 tys. ton (o 4,8%) od ilości skupionego żywca rzeźnego w 2022 r. i o 43,4 tys. ton (o 31,2%) niż w 2020 r.

Żywca wołowego skupiono 21,2 tys. ton, a cielęcego 0,2 tys. ton, tj. więcej niż w 2022 r. odpowiednio o 10,8% i o 69,4%. Przeciętna cena skupu żywca wołowego w 2023 r. wyniosła 9,03 zł/kg i była o 10,6% niższa od notowanej rok wcześniej, a cena żywca cielęcego kształtowała się na poziomie 14,18 zł/kg i wzrosła o 12,4%.

Wykres 13. Struktura skupu żywca rzeźnego

Chart 13. Structure of procurement of animals for slaughter

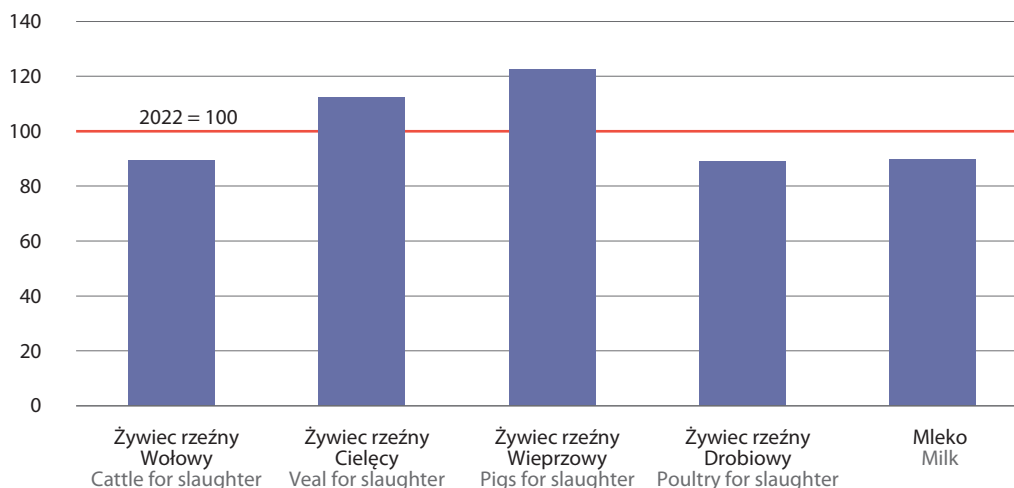
Skup **żywca wieprzowego** w 2023 r. wyniósł 36,2 tys. ton i był niższy od wielkości skupu uzyskanego w roku 2022 o 16,5% oraz o 41,6% niższy od zrealizowanego w 2020 r. Średnia cena za 1 kg żywca wieprzowego osiągnęła poziom 8,10 zł i w porównaniu z 2022 r. wzrosła o 22,4%, a w stosunku do 2020 r. wzrosła o 61,6%.

W roku 2023 skupiono 38,1 tys. ton **żywca drobiowego**, co oznacza wzrost o 0,5% w stosunku do roku poprzedniego i spadek o 4,5% w porównaniu z 2020 r. Większość skupu żywca drobiowego (91,7%) stanowiły kurczaki, których w 2023 r. skupiono 34,9 tys. ton.

Średnia cena drobiu w 2023 r. ukształtowała się na poziomie 5,24 zł/kg i była niższa o 11,0% od notowanej rok wcześniej i o 56,9% większa niż 2020 r. W skali roku obniżyły się średnie ceny indyków o 12,6% do poziomu 7,53 zł/kg w 2023 r., kurczaków o 9,8% - do 5,10 zł/kg, kur o 8,5% - do 2,65 zł/kg i gęsi o 3,0% - do 15,03 zł/kg. W tym samym okresie wzrosła cena kaczek o 5,1% i w 2023 r. kształtowała się na poziomie 7,15 zł/kg.

Wykres 14. Zmiany cen skupu ważniejszych produktów rolnych pochodzenia zwierzęcego w 2023 r.
2022=100

Chart 14. Changes of procurement prices of major agricultural products of animal in 2023
2022=100

Skup **mleka** krowiego w 2023 r. wyniósł 175,1 mln litrów i był mniejszy o 1,6% w porównaniu z wielkością skupu w 2022 r. i o 1,4% niż w 2020 r. Skup mleka z województwa świętokrzyskiego stanowił 1,4% skupu mleka w kraju.

Średnia cena skupu 1 litra mleka wyniosła 2,02 zł i w odniesieniu do 2022 r. zmniejszyła się o 10,4%, a w stosunku do 2020 r. była wyższa o 55,9%.

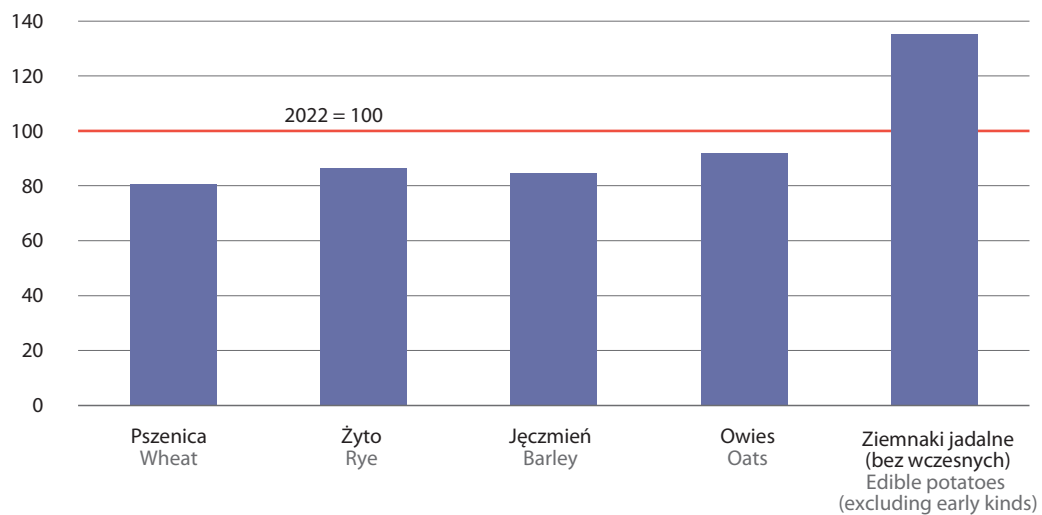
3.3. Ceny targowiskowe

3.3. Marketplace prices

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Z uwagi na okresowe zamknięcie targowisk w związku ze stanem zagrożenia COVID-19, nie było możliwe zebranie danych o cenach targowiskowych w latach 2020–2021. W 2023 r. w porównaniu z 2022 r. w województwie świętokrzyskim niższe były ceny targowiskowe zbóż, natomiast wzrosły ceny ziemniaków jadalnych.

Za 1 dt **pszenicy** średnio płacono na targowiskach 123,86 zł, tj. o 19,3% mniej niż przed rokiem. W obrocie targowiskowym cena **żyta** była niższa od notowanej w 2022 r. o 13,6%, osiągając poziom 101,85 zł/dt. W odniesieniu do 2022 r. zmniejszyły się również ceny **jęczmienia** (o 15,4%) i owsa (o 7,9%).

Wykres 15. Zmiany cen targowiskowych ważniejszych produktów rolnych w 2023 r.
2022=100Chart 15. Changes of marketplace prices of major agricultural products in 2023
2022=100

Targowiskowa cena 1 dt **ziemniaków jadalnych** (bez wczesnych) wyniosła 177,33 zł i była o 35,2% wyższa niż w 2022 r.

Uwagi metodologiczne

Źródła, zakres danych

1. Publikacja zawiera podstawowe dane o produkcji głównych ziemiopłodów rolnych, upraw pastewnych, warzyw i owoców, o pogłowie zwierząt gospodarskich, skupie i cenach produktów rolnych.
2. Prezentowane informacje opracowano metodą rodzaju działalności, co oznacza sumaryczne ujęcie produkcji roślinnej i zwierzęcej niezależnie od tego, do której sekcji gospodarki narodowej (według Polskiej Klasyfikacji Działalności) zaliczane są podmioty gospodarcze, które tę produkcję wytworzyły.
3. Ze względu na zmiany metodologii badań rolniczych od 2021 r. dane zaprezentowano bez wyszczególniania gospodarstw indywidualnych. Do przeliczeń wskaźników natężenia na jednostkę powierzchni dla lat 2021-2022 przyjęto użytki rolne z Powszechnego Spisu Rolnego 2020 (według stanu w dniu 1 czerwca), a dla 2023 r. - wyniki badania Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych (według stanu w dniu 1 czerwca).
4. Dane dotyczące **produkcji roślinnej** opracowano na podstawie wynikowego szacunku.
Do obliczenia wynikowych wielkości produkcji roślinnej wykorzystano:
  - a. w zakresie powierzchni poszczególnych upraw:
    - szacunki prowadzone przez rzeczoznawców terenowych,
    - dane ze źródeł administracyjnych,
    - dane satelitarne dla wybranych upraw;
  - b. w zakresie plonów:
    - ekspertyzy rzeczoznawców terenowych GUS ds. produkcji roślinnej (w tym ogrodniczej) z grudnia 2023 r.,
    - dane administracyjne w zakresie produkcji buraków cukrowych.
5. Dane o powierzchni i produkcji ziemniaków, warzyw oraz truskawek nie uwzględniają ich uprawy w ogrodach przydomowych.
6. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach
7. Niektóre informacje za 2023 r. zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.
8. Ze względu na zaokrąglenia danych (w tym zaokrąglenia automatyczne zastosowane w procesie uogólnienia danych z próby w badaniach reprezentacyjnych), w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”. Dane te są poprawne pod względem merytorycznym.

Objaśnienia podstawowych pojęć

1. **Gospodarstwo rolne** – jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.
Do **działalności rolniczej zaliczamy** działalność związaną z uprawą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych, chów i hodowlę zwierząt w gospodarstwie (bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, zwierząt futerkowych, zwierząt łownych utrzymywanych na rzeź), pszczół oraz działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).
2. Dane o **powierzchni zasiewów** dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.
3. W szacunkach obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych, jako średnich ważonych, gdzie wagą jest

powierzchnia danej uprawy. Uwzględnione są przy tym powierzchnie, z których uzyskano zarówno wysokie, jak i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).

Pod pojęciem **plon** przyjmuje się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemiopłodu zebranych z jednostki powierzchni (ha).

Do przeliczania zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

4. Do grupy **zbóż ogółem** zaliczono powierzchnię uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi łącznie z kukurydzą na ziarno i pozostałymi uprawami zbożowymi (gryka, proso itp.).

Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi obejmują powierzchnię zbóż podstawowych (tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa, pszenżyta) oraz powierzchnię zasiewów mieszanek zbożowych ozimych i jarych.

5. **Krowy mleczne** - samice bydła, które już się cielili (w tym te w wieku poniżej dwóch lat), które z powodu swej rasy lub szczególnej jakości utrzymywane są wyłącznie albo głównie dla produkcji mleka do spożycia przez ludzi lub do przetwórstwa na produkty mleczarskie.

Dla gospodarstw o dużej skali chowu drobiu (np. ferma wielkotowarowa produkująca brojlery lub jaja konsumpcyjne), w których w dniu badania nie było na stanie drobiu w związku z trwającą właśnie przerwą technologiczną w produkcji, a przerwa ta nie przekraczała 8 tygodni, przyjmowano stany drobiu z okresu przed opróżnieniem pomieszczeń (kurników).

6. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych rocznych lub miesięcznych cen (wyliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów; bez podatku od towarów i usług – VAT) płaconych za produkty rolne przez jednostki skupujące (handlowe, przemysłowe, rolne) producentom rolnym.

Przeciętne ceny miesięczne **uzyskiwane przez rolników na targowiskach** dla kraju obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali kraju, a przeciętne ceny dla województwa jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali województwa. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Methodological notes

Sources, scope of data

1. The publication contains basic data regarding the production of main agricultural crops, fodder, vegetable and fruit cultivations as well as data on farm animal stock, procurement and prices of agricultural products.
2. Information presented herein has been compiled with the use of the kind of activity method, what is understood as a summing up of the crop and animal production conducted by economic entities, irrespective of the section of the NACE Rev. 2 (according to PKD), which they were included in.
3. Due to changes in the methodology of agricultural research, from 2021 the data will be presented without specifying private farms. For the conversion of intensity indicators per unit area for the years 2021-2022, agricultural land from the 2020 National Agricultural Census (as of June 1) was used, and for 2023 - the results of the Integrated Statistics on Agricultural Holdings survey (as of June 1).
4. Data on the **crop output** were prepared on the basis of the final estimation.
The final calculations of the crop output were based:
  - a. for sown area and crops area:
    - on local experts' estimates,
    - on administrative sources,
    - on the basis of satellite data for selected crops;
  - b. for yields:
    - estimations and assessments of local experts of the Statistics Poland in crop production (including horticultural crops) as of December 2023,
    - administrative data on sugar beet production.
5. Data on the area and on the production of potatoes, vegetables and strawberries do not comprise their cultivation in kitchen gardens.
6. Relative numbers (indices, percentages) have been, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.
7. Selected information for 2023 have been presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.
8. Due to the rounding of data (including automatic rounding performed in the in the sample data aggregation process), in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total". Data are correct in terms of content.

Explanatory notes of basics terms

1. An **agricultural holding** is understood as an organised economic and technical units with separate management (holder or manager), conducting agricultural activity.
An **agricultural activity** includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock in a farm, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, fur animals, wild animals kept for slaughter, and bees, as well as activity of maintaining agricultural land, no longer used for production purposes, in accordance with cultivation principles and with respect for environment protection requirements (according to the norms).
2. Data on **sown area** concern the area of specific crops cultivated as major crops.
3. Yield estimation consists of calculation of average yields as a weighted average, where the weight is the area of given cultivation. During the calculation, area of high and low yields as well as area which did not get in the crop (because of

hailstorm, flood etc.) were taken into consideration.

Yield is understood as a number of weight units (dt) of particular agricultural product harvested from the area unit (ha). In horticulture the term "yield" is assumed to denote – for vegetables, tree fruit and berry fruit – the number of weight units (dt) of given species harvested from a unit of surface (1 ha).

For recalculation of green fodder for hay, it is assumed that 5 dt of green fodder = 1 dt of hay.

4. **Total cereals** include the area sown with basic cereals and cereal mixed including maize for grain and other cereal crops (buckwheat, millet, etc).

Basic cereal including cereal mixed include the area sown with basic cereals (i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale) as well as the area sown with winter and spring cereal mixed.

5. **Dairy cows** - female bovine animals that have already calved (including those under two years of age) that because of their breed or particular quality, they are kept solely or mainly for the production of milk for human consumption or for processing into dairy products.

In the case of farms engaged in production of poultry on a large scale (such as a large-scale farm producing broilers or hen eggs). In which no poultry has been recorded on the survey day due to the current technological break in production, whenever such break did not exceed 8 weeks, the poultry stocks from the period before emptying the rooms (poultry houses) have been adopted.

6. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (of crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

Data on **procurement prices concern** the average annual or monthly prices (calculated as a quotient of value and quantity of particular products; without value added tax – VAT) paid for agricultural products by purchasing entities (commercial, industrial or agricultural ones) to agricultural products.

The average monthly prices **received by farmers on marketplaces** for the country were calculated as arithmetic mean of all quotations at the national level, and the average monthly prices for the voivodship were calculated as arithmetic mean of all quotations at the voivodship level The average annual prices, were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.